

Uluslararası Nakliye Lojistik Terimleri Sözlüğü

A

- A.I.D** "Agency for International Development" için kısaltma. ABD Uluslar arası Kalkınma Ajansı. ABD hükümetinin özellikle savaş, iç savaş, salgın hastalık, kıtlık v.b.gibi olağanüstü olaylardan zarar gören ülkelere yaptığı yardımları düzenleyen kuruluş.
- A.T.A** "American Truckers Association" için kısaltma. Amerika Kamyoncular Birliği.
- AAR** "Against All Risks" için kısaltma. Sigorta poliçelerinde "Bütün Riskler Dahil" maddesi için kullanılır.
- A.A.R** "Association of American Railroads" için kullanılan kısaltma. Amerika Kıtası Demiryolu Birliği.
- ABAF** Gemiler için kışa doğru, kış tarafta, kış tarafında. Geminin kış ile ortası arasında bir yer.
- ABANDON** Yükleyici yada alıcının mallarını bırakması, tek etmesi.
- ABATEMENT** Mala zarar gelmesi ya da tarife üzerinde fiyatlandırma halinde fatura üzerinden izin verilen indirim.
- ABI** "Automated Broker Interface" için kısaltma. ABD Gümrüğü'nde acentelerin ithalat işlemlerini gerçekleştirebildiği EDI sistemi.
- ABOARD** Yükün taşıma vasıtasının üstüne konması, yükün vasıta üstünde olması.
- ABSORPTION** Bir taşıyıcının başka bir taşıyıcının masraflarını yükleyiciye/göndericiye aksettirmeden üstlenmesi.
- ACCEPTANCE** Keşidenin/ödemeyi yapacak olanın kabul ettiği ve vadesi geldiğinde koşulsuz olarak ödemekle yükümlü olduğu vadeli draft veya ödeme çeki. Kabaca, belirlenen şartlarda malın satın alınması anlaşmasıdır.
- ACCESSORIAL CHARGES** Taşıma kaplarının kirası, döviz kuru ve teslim masrafları gibi temel tarifeye eklenen masraflar.
- ACQUIESCENCE** Bir konşimento gönderici/yükleyici tarafından protesto edilmeden kabul edilir veya imzalanırsa, gönderici sessiz kalarak anlaşma şartlarını kabul etmiş sayılacağına dair ifade.
- ACQUITANCE** Yük üzerindeki iddialardan vazgeçtiğini gösterir belge.
- A.C.S.** "Automated Commercial Systems" için kısaltma. ABD Gümrüklerinin EDI BILGE sistemi.
- ACT OF GOD** Doğal afet.
- AD VALOREM** Daha çok vergi sistemlerinde kullanılan "Değere Göre" anlamına gelen Latince terim.
- ADMINISTRATIVE LAW JUDGE** ABD'de "İdari Yargıç"
- ADMIRALTY** ABD'de "Bahriye Mahkemesi". İngiltere'de Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı.
- ADVANCE** 1. Peşin avans 2. Daha önce rezervasyonu yapılmış kısa süre içinde hareket edecek olan gemiyi taşımak.
- ADVANCED CHARGES** Nihai olarak gönderici/yükleyici veya alıcı/konsiyeden tahsil edilecek olan ve bir taşıyıcıdan diğerine aktarılan taşımacılık ücreti.
- ADVENTURE** Göndericinin/yükleyicinin tüm riskleri üzerine aldığı yükleme.
- ADVICE OF SHIPMENT** Yükleme talimatı. Yerli ya da yabancı alıcının yükün ambalajlanması, rota tayini vb. konulara ilişkin gönderdiği not. Faturanın bir kopyası ve istenildiği takdirde konşimentonun bir kopyası bu talimata eklenir.
- ADVISING BANK** Ticari bir işte tacirin nam ve hesabına kredi ilişkisini başlatan banka.
- AFFREIGHTMENT, CONTRACT OF** Yük yeri rezervasyon kontratı. Bir denizyolu taşıyıcısının bir ihracatçı veya ithalatçıya belirli zamanda belirli tarifede gemisinde kargo yeri sağlama garantisi veren kontrat.
- AFT** Gemi, uçak gibi araçların arka kısmı.
- AGENCY TARIFF** Acente Tarifesi. Bir acentenin birçok taşıyıcı adına yayınladığı tarife.
- AGENT** Acente. Bir sözleşme veya vekaletle dayanarak başkası ya da bir firma adına sözleşme düzenlemeye ve hareket etmeye yetki almış kişi yada kurum.
- AGGREGATE SHIPMENT** Farklı satıcılardan tek bir alıcı/konsiyeye gönderilecek yükün bir araya getirilip konsolide edilerek tek bir yük halinde taşınması.
- AGREED WEIHT** Taşıyıcı ile gönderici arasında yükün mutabık kalınan ağırlık yada tonajı.
- AIRWAY BILL** Hava Konşimentosu. Gönderici ile hava taşıyıcı arasında ciro edilemez formda hazırlanan taşıma senedi.
- ALL IN** Her şey dahil fiyat. Çıkıştan varışa tüm masrafları kapsayan anlaşma.
- ALONGSIDE** Geminin yan tarafı, borda. "Alongside" kayıtlı şekilde teslim edilen mallar limanda yüklemeye uygun biçimde bordaya konur.
- ALTERNATIVE RATES** Alternatif navlunlar.
- AMBIENT TEMPERATURE** Çevre ısısı. Bir konteynir için çevre ısısı atmosfer sıcaklığıdır.
- AMERICAN BUREAU OF SHIPPING** Amerikan Denizcilik Bürosu. Amerikan gemilerinin seyrüsefere uygunluğunu tescil eden kuruluş.
- AMS** "Automated Manifest System" için kısaltma. ABD Gümrüğü'nün "Otomatik Özet Beyan Sistemi".
- ANTI-DUMPING DUTY** Anti-damping vergisi. İthal malların satışını özendirmemek ve bu malların yerli mallara ikame edilmesini teşvik etmek için konulan vergi.
- ANY QUANTITY (A.Q.)** Belirlenen navlunun, mal miktarına bağlı olmadan uygulanacağını belirten ifade.
- APPARENT GOOD ORDER** Harici muayenede malın zarar görmediğinin tespiti.
- APPRAISEMENT** Eşyanın gümrük kıymetinin tespiti. Gümrük yetkilileri tarafından ithal edilen malın vergilendirilecek değerinin belirlenmesi.
- APPRAISER'S STORES** İthal edilen malların gümrük kıymetinin tespiti için numunelerin alındığı, incelendiği, ölçüldüğü gümrük deposu.
- ARBITRARY** Sabit fiyatın üstüne keyfi, ihtiyari fiyat koymak.
- ARRIVAL NOTICE** Varış İhbarnamesi. Taşıyıcı tarafından malın konşimentoda belirtilen noktaya ulaştığında alıcı/konsiyeye veya acentesine gönderdiği nota.

ASC X12 "American Standards Committee x12" için kısaltma.Amerikan Standartları Komitesi.ABD'de elektronik veri değişimi standartlarını belirlemekle yükümlü kuruluş.

ASSIGNMENT Konşimento yada kıymetli evrakı tahsis etme.Mülkiyet veya sair bir hak tesisi için kıymetli evrakın devri.Emre yazılı senetlerde (konşimentolarda) ciro;nama yazılı senetlerde yazılı bir devir beyanı.

ASTERN Tornistan.

ATA CARNET ATA KARNESİ. Fransızca "Admission Temporaire" ve İngilizce "Temporary Admission" ifadelerinin birleştirilmesiyle oluşturulan terim.Fuar,sergi,ticari numune ve profesyonel ekipmanın sistemi kabul eden ülke topraklarını belirli bir süre için gümrüksüz giriş çıkışını sağlayan,ilgili ticaret odaları tarafından düzenlenen belge.

ATDNHINC "Any Time,Daytime;Night,Sundays and Holidays Included" için kısaltma.Her zaman;gece,gündüz,pazarları ve tatiller dahil.

ATWARTSHIPS Geminin enine çapraz yönü.

AVOIRDUPOIS POUNDS 0.4535924277 kilogram eşitinde yük ağırlık birimi.

AWWL "Always Within Institute Warranties Limits" için kısaltma. "Her zaman Garanti Limitleri İçinde" anlamında sigortacılık deyimi.

B

B/L "Bill of Lading" için kısaltma.Konşimento.Konşimentolar,üzerinde yazılı şartlara paralel olarak; "Negotiable/Straight (Non-Negotiable)", "Clean/Dirty (Unclean)", "Master/House", "Services/Express", "Received/Open/Shipped" gibi adlandırmalara sahip olabilmektedir. Konşimento çeşitleri : 1."Ocean/Marine B/L": Limandan limana yapılan taşımayı içeren konşimentodur ve taşıyıcı,kaptan veya acente tarafından imzalanır.Kara,demiryolu vb. iç taşımaları içermez. 2. "Combined B/L" : Kargonun kara,deniz ve hava kombinasyonları ile taşınması söz konusu olduğunda tanzim edilen konşimento çeşididir. 3. "Through B/L" : Kargonun birden fazla deniz aracı ile taşınması söz konusu olduğunda düzenlenen konşimentodur.

BACK HAUL Geri dönüş.Geri dönüş yükü.

BAF "Bunker Adjustment Factor" için kısaltma.Akaryakıt Ayarlama Faktörü.Deniz hat işletmecilerini dalgalanan akaryakıt fiyatlarından korumak için kullanılır."FAF-Fuel Adjustment Factor" olarak da geçer.

BALLOON FREIGHT Hafif ve hacimli yük.

BANK GUARANTEE Banka garantisi.Bankanın taşıyıcıya orijinal konşimentonun kaybolması ya da yanlış yere gitmesi halinde verdiği garanti.

BARGE CARRIERS Mavna taşıyıcısı.Mavnalı taşımak için tasarlanan gemi.

BARRATRY Gemi kaptanı veya diğer gemi yönetiminin,gemi sahibinin rızası ve amaçları dışında gerçekleştirdikleri yasadışı davranışlar veya yolsuzluklar için kullanılan terim.Zarara yol açacak ihmâl ve diğer yolsuzluklar da bu kapsama girer.

BARREL (BBL) Varil.60 'F'de 42 galon sıvı taşıyabilen kap.

BASE RATE Ana navlun.Ek masrafları haricindeki temel tarifede belirlenen taşımacılık ücreti.

BB 1."Ballast Bonus" için kısaltma.Geminin bir önceki seferindeki tahliye limanı ile bir sonraki seferindeki yükleme limanı arasında ana navlun hesabında önemsiz görülmeyecek kadar bir boş gidiş mesafesi ve maliyeti olması halinde,bu boş gidiş maliyetini karşılamak için alınan ücrettir. 2."Bare Boat" için kısaltma.Çıplak gemi kiralama. 3."Bar-Bound" için kısaltma.Tahil ticaretinde "River Plate" sağlık koşulu.

BCO "Beneficial Cargo Owner" için kısaltma.Yararlanan yük sahibi.Varış yerinde malı teslim alan,malın taşınmasında üçüncü kişi olarak hareket etmeyen ve kayıtlarda ithalatçı olarak belirtilen kişi.

BEAM Geminin genişliği.

BELT LINE Ticari bölgede hizmet veren değişimli ray sistemi.

BENEFICIARY Lehdar.Ödeme almaya yetkili kılınan şahıs veya firma.

BERTH TERMS Yükleme ve boşaltma şartı.Geminin yükleme aldığı rıhtımdan boşaltma yapacağı rıhtıma kadar masrafları kapsayan şartlar."Yanaşma Şartı" olarak da geçer.

BILETERAL Karşılıklı.Tarafların karşılıklı rızasını gösteren kontrat terimi.

BILL OF EXCHANGE Senet,poliçe,konşimento gibi ödeme araçları.

BILL OF LADING Konşimento.Mal,hammadde ve eşyanın taşınmasında kullanılan çok yönlü kullanımı olan temel ve kıymetli evrak.Konşimento navlunu,taşınan malların özelliklerini,rotayı ve yük üzerindeki mülkiyet hakkı olan tarafları belirler.

BILL OF SALE Yükün mülkiyetini bir ödeme veya borçlanma karşılığında devreden vesika.

BILL OF PARTY Hizmet karşılığında ödeme yapmakla mükellef kılınan müşteri.

BILLED WEIGHT Faturalandırılmış ağırlık.Konşimentoda belirtilen yükün ağırlığı.

BLANKET BOND Birkaç kişi,mal ve eşyayı kapsayan tahvil.

BLANKET RATE Tek bir yüklemedeki değişik mal kalemlerine uygulanabilir taşıma ücreti/tarifesi.

BLANKET WAYBILL Birden fazla seferle taşınan yük için düzenlenen konşimento.

BLIND SHIPMENT Konşimentoda alıcısı veya gönderici belirtilmeden yapılan yükleme.

BLOCK STOWAGE İstem dışı oynamaları önleyecek biçimde yapılan yük istif

BLOCKED TRAINS Blok tren.Farklı istasyonlarda durup vagon eklenip çıkartılmadan,tek bir varış noktasına çok sayıda vagonu taşıyan yük treni.

BLOCKING OR BRACING Yüklerin sabitlenmesi için yanlarına konan ağaç yada metal destekler.

BLS (BALES) Balya.

BOARD Borda.Araca erişim sağlama.

BOARD FEET 12 inç genişliğinde 1 feet uzunluğunda yük ölçüsü.

BOBTAIL Treylersiz bir çekicinin karayolunda seyretmesi.

BOGIE Konteynerin altına monte edilen tekerlek sistemi.

BOLSTER Şasiye monte edilen Konteynerin güvenliğini sağlayan parça.

BOND PORT Giriş gümrük limanı.

BONDED FREIGHT Gümrüklü yük.

BONDED WAREHOUSE Gümrüklü depo.Gümrük yetkilileri tarafından gümrük işlemlerinin tamamlanincaya kadar malın depolanmasına izin verdiği antrepo.

BOOKING Rezervasyon.

BOOKING NUMBER Rezervasyon numarası.

BOTTOM SIDE RAILS Konteynerin tabanındaki uzunluksal yapı elemanları.

BOTTOM-AIR DELIVERY Sıcaklık kontrollü konteynerde hava sirkülasyonunu sağlayan düzeneek.

BOW Geminin önu.

BOXCAR Kapalı demiryolu yük aracı.

BREAK BULK Dökme yük.

BRIDGE POINT Ön taşıma noktası.Bir limandan başka limana taşınan yükün toplandığı kara noktası.

BRIDGE PORT Ön taşıma limanı.Bir gemiyle taşınan yükün toplanarak konteynere yüklendiği ve yeniden taşınmak üzere başka bir limana aktarıldığı liman.

BROKEN STOWAGE Yüklenen kargonun cins ve özelliğinden ya da yerleştirilmesindeki planlama hatasından dolayı kullanılamayan alan.

BROKER Komisyoncu.Bir yükü taşımaya hazırlanan ve yükün taşınmasından bir komisyon elde eden kişi.

BROKERAGE Komisyonculuk.

BULK CARGO Dökme yük.Maden cevheri,kömür,kum vb. gibi,paketlenmemiş veya konteynere konmamış,üzere işaretlenmemiş yük.

BULK CARRIERS Dökme yük taşıyıcısı.Hububat,gübre,maden filizi ve petrol gibi dökme malları taşımak için inşa edilmiş bütün gemiler.

BULK-FREIGHT CONTAINER Dökme yükler için bir boşaltma kapağı olarak olan konteyner.

BULKHEAD Ayraç. Konteyner,vagon vb. taşıma kaplarında malların birbirinden ayrı taşınmasına yarayan separatör.

BULL RINGS Taşınan malı sağlamlaştırmak ve kaymasının engellemek için konteynerin tabanına yerleştirilen parçalar.

BUNKER CHARGE Yakıt ayarlama faktörü. bkz.BAF

BUNKERS Gemi yakıtı.

C

C&F "Cost and Freight" için kısaltma.Kargo satış terimi olarak "Navlun ve Maliyet". Satıcının malın maliyetini ve varış limanına kadar taşıma masraflarını üstlendiği satış türü.INCOTERMS terimlerini belirleyen Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) 1 Temmuz 1990 tarihinde bu satış terimini "CFR" olarak değiştirmiştir.

CABOTAGE Kabotaj.Aynı ülkenin limanları arasındaki deniz ve su yolu taşımacılığına verilen ad.Türkiye dahil birçok ülke kıyı taşımacılığını belli bayraklı gemiler tarafında yürütülmesi için kanuni kısıtlamalara gitmiştir.

CAF "Currency Adjustment Factor" için kısaltma.Döviz ayarlama faktörü.Deniz hat işletmecilerini dalgalanan akaryakıt fiyatlarından korumak için kullanılır.

CAPTAIN'S PROTEST Kötü hava veya benzeri koşullar nedeniyle kaptan tarafından tutulan zabıt.İlk limanda tescil ettirilir.Genellikle yolculuk sırasında kargonun uğradığı zararlardan ötürü gemi sahibi veya işletmecisini sorumluluktan korumak için düzenlenir."Sea Protest" olarak da bilinir.

CAR POOLING Taşıyıcının ve taşıtıcının merkezi bir otorite aracılığıyla özel kişilere ait kara/demiryolu taşıma aracını kullanması.

CAR SEAL Araç mührü.Konteyner,vagon vb. taşıma kaplarının kaplarına konulan metal veya kuşun mühür.Mühür genellikle kayıt için numaralandırılır.

CARFLOAT Limanlarda yük aktarımı için kullanılan raylı sistem.

CARGO Yük.

CARGO MANIFEST Yük Manifestosu/Özet Beyanı.Belirli bir seferde taşınan yükün göndericisi ve alıcısı ile eşyanın cinsi ve miktarını gösteren liste.

CARGO NOS "Cargo Not Otherwise Specified" için kısaltma.Yük taşıma tarifelerinde belirtilen mal kalemleri arasında belirtilmeyen yükler için uygulanabilir tarife ücreti.

CARGO PREFERENCE Ülke araçlarıyla taşınması gereken yük.Genellikle kamuya ait mallar bu kapsama girer.

CARGO TONNAGE Yük tonajı.Malın tarifeye tabi tutulan ağırlığı.

CARLOAD RATE Araç yükü fiyatı.

CARNET Karne.Bir malın uluslar arası sınırları geçmesi için gümrük tarafından düzenlenen evrak.

CARRIER Taşıyıcı.Bir taşıma kontratı gereği taşımanın kara,hava,deniz,demiryolu,iç su yolu veya kombine olarak gerçekleştirilmesi sorumluluğunu üstlenen kişi yada kuruluş.

CARRIER CERTIFICATE Taşıyıcı Sertifikası.Gümrüklerden malı çekmek için gümrük yetkilileri tarafından taşıyıcıdan istenen vesika.

CARTAGE İç taşıma.Aynı ülkenin şehirleri arasında yapılan karayolu veya demiryolu taşıması.

CARTMENT Gümrüklü taşıma evrakı.Aynı gümrüğün yetki sahasında gümrük kontrolünde bir yerden (gümrüklü antrepodan) bir diğerine taşıma yapmak için verilen belge.

CASH AGAINST DOCUMENT'S(CAD) Evrak karşılığı ödeme.Alıcının satıcı adına hareket eden acenteye mal evrakını teslimine karşılık yaptığı nakit ödeme.

CASH IN ADVANCE (CIA) Ön ödeme.Alıcının satıcıya malın yüklenmesi için yaptığı ön ödeme.Genellikle sipariş üzerine yapılan makine ve aksamı için bu yola başvurulur.

CASH WITH ORDER (CWO) Sipariş verildiğinde ödeme.

CBM "Cubic Meter" için kısaltma.CM olarak da kısaltılır.Metreküp.

CE (CONSUMPTION ENTRY) ABD'ye ithal edilen malların deklarasyonu için kullanılan evrak.

CELLS Hücre sistemi.Konteyner gemilerinde konteynerlerin üst üste konduğu istiflenme biçimi.

CENTER OF GRAVITY Taşıma araçların yada konteynerin ağırlık merkezi.

CERTIFICATE Şahadetname,sertifika.Gümrük veya diğer sorumlu kurumun taşıyıcıya tanıdığı izni gösteren belge.

CERTIFICATE OF ORIGIN Menşe şahadetnamesi.Uluslararası ticarete malın çıkış ülkesini gösteren belge.

CFR "Cost and Freight" için kısaltma.Mal bedeli ve navlun.Varış limanı olarak belirtilmek suretiyle malın belirtilen varış limanına kadar taşınması için gerekli olan masrafları ve navlun ücretini satıcının ödemesi demektir.Ancak,bu satış şeklinde malın kaybolma ya da zedelenme riski ve buna bağlı olarak meydana gelen tüm masraflar,mallar yükleme limanından geminin bordasına geçtikten sonra satıcıdan alıcıya geçer.CFR terimi,malların ihraç işlemlerinin satıcı tarafından yapılmasını gerektirir.

CFS "Container Freight Station" için kısaltma.Konteyner nakil istasyonu.Konteyner yüklerinin boşaltılıp yeniden yüklendiği yer.Genellikle eksik konteyner yüklerinin tamamlandığı,aynı alıcı/konsiyeye gidecek yüklerin konsolidasyonun yapıldığı yer.

CHARTER PARTY Gemi kira kontratı.Sözleşmenin süresi,navlun ücreti ve seferde uğranılacak limanlar gibi bilgileri düzenler.

CHASSIS Şasi.Hareket halinde konteyneri güvenlik altına alan tekerlekli ve konteyner kilitli düzenek.

CHOCK Yükün devrilmesini engelleyen metal ya da ağaç konstrüksiyon.

CI "Cost and Insurance" için kısaltma."Maliyet ve sigorta". Malın maliyetini,deniz sigortasını ve navlun dışındaki tüm taşıma ücretlerini kapsayan satış anlaşması.

CIF "Cost,Insurance and Freight" için kısaltma.Bu satış türünde satıcı CFR terimindeki yükümlülüklere aynen sahiptir ama aynı zamanda taşıma boyunca malların kaybolması ya da zedelenmesi riskine karşı denizcilik sigortası sağlama zorunluluğu vardır.Satıcı,sigorta kontratı yapar ve primini öder.CIF,satıcı tarafından ihraç çıkış işlemlerinin yapılmasını gerektirir.

CIF&C "Cost,Insurance,Freight & Commission" için kısaltma."Maliyet,sigorta,navlun ve komisyon". Satıcının malın maliyeti,navlun ücreti ve taşıma sigortasının yanı sıra komisyonları da karşıladığı satış anlaşmasıdır.

CIF&E "Cost,Insurance,Freight & Exchange" için kısaltma."Maliyet,sigorta,navlun ve kambiyo". Satıcının malın maliyeti,navlun ücreti ve taşıma sigortasının yanı sıra kambiyo masraflarını da üstlendiği satış anlaşmasıdır.

CIFCI "Cost,Insurance,Freight,Collection And Interest" için kısaltma."Maliyet,sigorta,navlun,teslimat ve faiz". Satıcının malın maliyeti,navlun ücreti ve taşıma sigortasının yanı sıra teslimat ve faiz giderlerini de üstlendiği satış anlaşmasıdır.

CIP "Carriage and Insurance Paid to" için kısaltma.Satıcının CPT altında aynı yükümlülüklerle sahip olduğu anlamına gelen satış terimidir.Ancak bunlara ek olarak malların taşınma riskine karşı alıcıya yük sigortası sağlamasını gerektirir.Satıcı sigorta kontratı yapar ve primini öder.Satıcı ayrıca alıcıya CIP teriminde sadece en düşük seviyede sigorta kapsamını sağlamakla yükümlüdür.CIP;satıcı tarafından ihraç çıkışlı işlemlerinin yapılmasını gerektirir.

CKD "Completely Knocked Down" için kısaltma.Özel bir taşımaya tabi tutulacak tipteki araç,ekipman ve cihazların parçalarına ayrılarak taşınması.

CL "Carload" ve "Containerload" için kısaltma.Konteyner yükü.

CLAIM Taşıma sırasında zarar gören veya eksik çıkan malların ödenmesi için taşıyıcıya yapılan tazminat talebi.

CLASSIFICATION Sınıflandırma.Bir konşimentoda ayrıntılı olarak belirtilen mal kalemlerini ortaya koyan gümrük veya başka yetkili kurumlar tarafından geliştirilen listeler.

CLASSIFICATION RATING Sınıflandırma altına alınmış mal kalemlerine uygulanabilecek fiyatlandırma.

CLASSIFICATION YARD Yük treni katarının oluşturulduğu alan.

CLAYTON ACT ABD'nin 1914 tarihli fiyat ayrıcılığını yasadışı kılan anti-tekel yasası.

CLEAN BILL OF LADING Taşıyıcı tarafından düzenlenen ve malın taşıyıcı tarafından teslim alındığında zarar görmemiş ve eksiksiz olduğunu gösteren konşimento.Aksi bir durum belirtilmediği sürece konşimento "cleaned" yani "temiz" olarak kabul edilir.

CLEANING IN TRANSIT Malın çıkış ile varış noktaları arasında bir yerde durdurularak temizlenmesi,ayıklanması ve/veya yeniden ambalajlanması.

CLEARANCE 1.Gümrükleme 2.Aracın köprü veya tünel gibi geçiş limitli yerlerden rahatlıkla geçebilecek şekilde yüklenmesi.

CLEAT Yükün dayanıklılığını arttırmak için içine monte edilen demir yada ahşap şeritler.

CLECAT Avrupa Forwarder,Gümrük Acenteleri ve Lojistik Birliği.1958 yılında kurulmuş,Avrupa ülkelerinde freight forwarder,gümrük acenteliği ve lojistik firmalarını temsil eden dernek ve federasyonların üyesi bulunduğu,AB Komisyonu nezdinde danışmanlık statüsüne sahip taşımacılık organizasyonu.

CLIP-ON İzole edilmiş konteynere takılabilen soğutma ekipmanı.

COASTWISE Sahil boyunca yapılan deniz taşımacılığı.

COD "Collect (cash) on Delivery" için kısaltma.Teslimde ödemeli satış şekli.

COFC "Container On Flat Car" için kısaltma. Demiryolu taşımacılığında "Düz vagonla taşınan konteyner" anlamında kullanılan kısaltma.

COGSA "Carriage of Goods by Sea Act" için kısaltma. ABD'de deniz yolu taşımacılığında taşıyıcının konşimentodan doğan sorumluluklarını düzenleyen 1936 tarihli kanun.

COLLECTING BANK Havale edilen banka. Satıcının bankasının acentesi konumunda olan ve mal ve konşimento üzerinde hiçbir sorumluluk üstlenmeyen banka.

COLLECTION Satıcı tarafından kesilen, genellikle diğer taşıma evrakının eklendiği, ödemenin şekli için talimatları içeren çek/draft.

COMBINATION EXPORT MANAGER Birbirinin rakibi olmayan birden fazla üreticinin malını ihraç eden firma.

COMBINATION PASSENGER AND CARGO SHIPS Kombine yolcu ve kargo gemisi. 13 veya daha fazla yolcu kapasiteli gemilerdir.

COMBINATION RATE 2 ya da daha fazla faktörden oluşan oran, ücret.

COMMERCIAL INVOICE Ticari fatura. İhracatçıyla ithalatçı arasında tüm işlemlerin kaydedildiği, taşınan mal için düzenlenen evraklara temel teşkil eden fatura.

COMMODITY Yük. Taşınan mal.

COMMODITY RATE Belirli yük kalemleri için uygulanan taşıma ücretini gösteren basılı tarife.

COMMON CARRIER Taşıyıcı, nakliyecisi. Basılı tarifeler üzerinden mal taşımacılığı yapan kişi ya da firma.

COMMON LAW Örf ve adete dayanan, yazılı olmayan hukuk.

CONCEALED DAMAGE Gizli hasar. İlk tetkikinde veya malın ambalajı açılmadan fark edilemeyecek hasar.

CONFERENCE Aynı rotada hizmet veren armatör ve gemi sahiplerinin kurduğu ortak kural ve tarifeleri bulunan birlik.

CONFIRMED LETTER OF CREDIT Teyitli kredi mektubu, Akreditif. Yabancı banka tarafından düzenlenen, yerel banka tarafından onaylanan kredi mektubu. Teyitli kredi mektubuna sahip ihracatçı, yabancı alıcı veya bankasının kusuru bulunsa bile ödeme alma garantisine sahiptir.

CONFIRMING BANK Onaylayan/keşideci banka. Bir başka bankanın kredi mektubunu teyit eden ve kredi mektubunda belirtilen evrakın tesliminde ödeme yapmayı kabul eden banka.

CONNECTING CARRIER İki taşıyıcı arasında bağlantı kuran taşıyıcı firma.

CONSIGNEE Alıcı, konsiyeci. Taşıma evraklarında, taşınan malları teslim almakla yetkili kılınan kişi ya da firma.

CONSIGNEE MARK Alıcı sembolü. Tanımlama için paketlerin üzerine konan, genellikle üçgen, daire, kare vb. şekillerle boşaltma limanını belirten harflerin bulunduğu semboller.

CONSIGNMENT (1) Taşınmak üzere bir aracının belirttiği yere gönderilen, ancak hala üreticinin hak sahibi olduğu mal. (2) Malı alıcısına/konsinyeye ulaştırmak için yüklemek.

CONSIGNOR Konşimentoda malın göndericisi olarak belirtilen kişi.

CONSOLIDATION Aynı sevkıyata gidecek farklı kaynaklardan yüklerin birleştirilmesi.

CONSOLIDATOR Konsolide eden, konsolidasyon hizmeti veren kişi ya da firma.

CONSTRUCTION DIFFERENTIAL SUBSIDY Yapım ücret farkı sübvansiyonu.

CONSUL Konsolos.

CONSULAR DECLARATION Gönderilen ülkenin konsolosu tarafından onaylanan yük detayları.

CONSULAR INVOICE Bazı ülkeler tarafından istenen, bir konsolosluk yetkilisi tarafından imzalanan belge. Genellikle malı ithal eden ülkenin gümrüğü tarafından malın değeri, cinsi ve özelliklerinin tespiti için istenir.

CONSULAR VISA Gönderilen ülkenin konsolosu tarafından evraklara eklenen imza ya da mühür.

CONSUMPTION ENTRY (CE) ABD'ye ithal edilen malların deklarasyonu.

CONTAINER Konteyner. Çeşitli boy, genişlik ve yükseklikte, soğutmalı, havalandırılmalı, üstü açık, dökme yük için vb. tipleri bulunan; gemi, uçak, tren ve kamyonla taşınabilen taşıma kabı.

CONTAINER BOOKING Konteyner rezervasyonu. Konteyner taşımacılığı yapan gemi hatlarında konteyner için yer rezervasyonu yaptırmak.

CONTAINER LOAD Konteyneri doldurmaya yeterli yük.

CONTAINER MANIFEST Konteyner manifestosu. Konteyner içindeki mal ve yükleme bilgilerini içeren evrak.

CONTAINER POLL Firmalar arasında konteynerlerin ortak kullanıma açılması sözleşmesi.

CONTAINER TERMINAL Konteyner terminali. Dolu veya boş konteynerlerin istifleme, yükleme, boşaltma, tamir ve bakımının yapıldığı kara, deniz, demiryolu bağlantıları bulunan alan.

CONTAINER YARD (CY) Konteyner alanı. Yüklü veya boş konteynerlerin elleçlendiği, yüklendiği, boşaltıldığı, depolandığı alan.

CONTAINERIZABLE CARGO Konteynerde boşluk bırakmayan, yer kaybına yol açmayan ekonomik yük.

CONTAINERIZATION Değişik taşıma modları için genel veya özel amaçlı kargonun konteynerlere yüklenmesi.

CONTRABAND Yasak kargo.

CONTRACT Sözleşme, kontrat. İki ya da daha fazla tarafın bir yükümlülüğü belirli bir değerinde belirli bir süre içinde yerine getirmek üzerinde vardıkları yasal yazılı anlaşma.

CONTRACT CARRIER Sözleşmeli taşıyıcı. Bir sözleşme dahilinde mal ya da yolcu taşımacılığı yapan kişi ya da kuruluş.

CONTROLLED ATMOSPHERE Gazların karışımını kontrol eden bilgisayar kontrollü taşımacılık sistemi.

CORNER POSTS Konteynerin köşelerinde bulunan ve konteynerlerin taşıma aracının üzerine yerleştirilmesi veya taşıma aracından alınmasını kolaylaştıran dikey çerçeveler.

CORRESPONDANT BANK Muhabir banka. Yurtdışı bankanın işini idare eden yerel banka.

COST, INSURANCE AND FREIGHT (CIF) Navlun, sigorta, maliyet. Bkz. CIF

COUNTERVAILING DUTY Yerel ihracatı desteklemek için yabancı ithalatçıya uygulanan vergi.

CPT "Carriage Paid To" için kısaltma. Taşıma ücreti ödenmiş olarak-varış yeri belirtilmek suretiyle malların gidecek yere taşınması için nakliye ücretinin satıcı tarafından ödenmesi anlamına gelir. Malların taşıyıcıya aktarılmasından sonra mallarla ilgili kaybetme yada zedelenme riski, ayrıca bu teslim işleminden sonra meydana gelebilecek her türlü ek masraf alıcı tarafından ödenir. Eğer malların varış yerine ulaştırılması için başka taşıyıcılar kullanılıyorsa, malların bunlardan ilk taşıyıcıya aktarılmasıyla riskte bu taşımacıya geçer. CPT, satıcı tarafından ihrac çıkış işlemlerinin yapılmasını gerektirir.

CROSS MEMBER Konteynerin altına monte edilen, konteyneri sağlamlaştıran çapraz konstrüksiyon.

CU "Cubic " için kısaltma. Metrik sistemde "Küp" ün kısaltması.

CUBE OUT Bir konteynerin hacminin yasal ağırlık limitlerinin altında dolması.

CUBE FOOT 1,728 inç.. büyüklüğündeki hacim ölçüsü. "Ayak Küp" olarak da bilinir.

CUSTOMHOUSE Gümrük Ofisi.

CUSTOMHOUSE BROKER Gümrük komisyoncusu. Müşterisi adına gümrük işlemlerini gerçekleştirmek için yetkili kılınan yasal aracı.

CUSTOMS Gümrük.

CUSTOMS BONDED WAREHOUSE Gümrüklü antrepo. Gümrüklenecek malların konulmasına izin verilen depo alanı.

CUSTOM ENTRY Gümrük girişi. Tüm ülkelerde ithalatçılardan ülke sınırı dahiline girişine izin verebilecekleri mallar için bir beyanda bulunması ve ithal malın gümrük vergilerini ödemesi istenir. İthalatçı gümrük beyanının taşıyıcının manifestosuyla (özet beyan) aynı olması malın kanunlara uygun biçimde ithal edildiğini gösterir.

CUSTOM INVOICE Gümrük faturası. Ticari fatura, menşe şahadetnamesi ve kıymet sertifikasındaki tüm verileri içeren form. Sadece birkaç ülkede istenir ve satıcının ticari faturası işlevini görür.

CUSTOM OF THE PORT Liman Teamülü. Malın gönderildiği ülke limanlarındaki taşıma masraflarını etkileyen yerel kurallar ve pratikleri belirtir.

CUT-OFF TIME Tren veya geminin kalkışından önce yüklerin terminale son teslim tarihi ve saati.

CWT 100 pound biriminde ağırlık ölçüsü.

CY Bkz. "Container Yard".

D

D&H "Dangerous & Hazardous" için kısaltma. Tehlikeli ve taşınması özen ve dikkat isteyen kargo.

DAF "Delivered At Frontier" için kısaltma. Varış yeri belirtilmek suretiyle sınırda teslim. Belirtilen yerde malların gümrük çıkış işlemleri tamamlanmış olarak sınırda, ancak bitişik ülkenin gümrük sınırından önceki belirlenen yerde ve noktada teslim hazırlanmış hale getirilmesiyle satıcının yükümlülüklerinin sona ermesi anlamına gelmektedir.

D.O.T. "Department of Transport" için kısaltma. ABD Ulaştırma (Taşımacılık) Bakanlığı.

DDC "Destination Delivery Charge" için kısaltma. Varışta teslim masrafı. Konteyner büyüklüğüne bağlı olarak birçok kargo tarifesine uygulanan masraftır. Bu masraf tali masraf olarak temel deniz navlununa eklenir. Gemiden vinç boşaltmaları, terminal içindeki ağır kamyon taşımaları ve terminal operasyonları için kapı ücreti dahildir.

DDP "Delivered Duty Paid" için kısaltma. Malların ithalatçı gümrük resmi ödenmiş olarak teslimine varış yeri belirtilmek suretiyle malların ithalatçı ülkede belirlenen yerde hazır bulundurulmasıyla, satıcının teslim yükümlülüğünde yerine getirilmiş olacağını ifade eder. Satıcı malların giriş işlemleri tamamlanmış olarak tesliminde, gümrük resmi dahil olmak üzere vergiler ve öteki ücretlendirmeleriyle birlikte bütün risk ve masrafları üstlenir. EXW satıcı için en az sorumluluk ifade ederken, DDP en fazlasını ifade eder.

DDU "Delivered Duty Unpaid" için kısaltma. Gümrük resmi ödenmeden teslim malların ithalatçı ülkede belirlenen yerde hazır bulundurulmasıyla, satıcının teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş olacağını ifade eder. Satıcı, buraya kadar getirilirken malların masraf ve risklerinden (gümrük resmi, vergiler ve diğer ödenebilir ithalat ücretleri dışında) sorumludur. Alıcı, oluşabilecek herhangi artı masrafları ve gümrük çıkış işlemlerinde yetersizlikten dolayı oluşacak riskleri üstlenir.

DEADWEIGHT Bir geminin kargo, kuru ve likit yük toplam ton taşıma kapasitesini ifade eder. Geminin deadweight kapasitesi yüklüken "yük çizgisine" batıncaya kadar aldığı su miktarından boşken aldığı su miktarının ton cinsinden farkı olarak hesaplanır.

DEADWEIGHT CARGO Gemi yükleme birimi. 40 fit alana istiflenebilen kargonun ton ağırlığını ifade eder.

DECONSOLIDATION POINT Dağınık veya konteynere yerleştirilmemiş kargonun teslimat için yeniden yüklendiği yer.

DEFICIT WEIGHT Eksik tonaj. Olması gerekenden eksik ağırlık.

DELIVERY INSTRUCTIONS Teslim talimatları. Belirtilen adresten malın alınıp dağıtım iskelesine teslim talimatı. Genellikle bu tip talimatlar ihracatçı tarafından kara taşımacılığı operatörüne veya kara taşımacılığını tümleyen demiryolu taşıma operatörüne verilir. "Shipping Deliver Order" (Yükleme Teslim Talimatı) olarak da bilinir.

DEMDES "Demurrage/Despatch" için kısaltma. Malın gemiden yüklemenin veya boşaltmasının öngörülenden daha hızlı veya daha yavaş gerçekleştirilmesinde ödenen para.

DENSITY Yoğunluk. Beher metreküp veya başka hacim birimi başına yük ağırlığı.

DEPOT, CONTAINER Konteyner Deposu. Boş konteynerlerin alınıp bırakıldığı boş alan.

DEQ "Delivered Ex Quay, (Duty Paid)" için kısaltma. Rıhtımda teslim. Varış limanı belirtilmelidir. Malların gümrük giriş işlemleri tamamlanmış olarak, ismi geçen uygun rıhtımın üzerindeki limanda, DDU'nun yerine getirilmesi manasına gelir. Satıcının malların teslimine kadar olan gümrük resimlerini, vergilerini ve diğer ücretleri de içeren tüm masraf ve riskleri taşıması gerekir.

DES "Delivered Ex Ship" için kısaltma. Gemide teslim. Varış limanı belirtilmek suretiyle malları gümrük işlemleri

tamamlanmadan,gemi üzerinde teslim yükümlülüğünü yerine getirmesidir.Satıcı,belirlenmiş limana gelene kadar geçen sürede mallara gelebilecek riskleri ve masrafları karşılamak zorundadır.

DESTINATION Varış yeri,istikamet,destinasyon.Taşıyıcının malı alıcı veya acentesine teslim edeceği yer.

DETENTION 1.Verilen müsait zaman dışına taşarak taşıyıcının ekipmanının gecikmesine sebep olan gönderici veya alıcıya verilen para cezasıdır.Demurraj yüke,detention ise ekipmana uygulanır. 2.Aracın ve yükün çeşitli nedenlerle devlet tarafından alıkonulması.

DEVANNING Konteynerin yada kargo vanının boşaltılması.

DF CAR "Damage-free Car" için kısaltma.Hasara karşı özel ekipmana sahip yük vagonu.

DISCREPANCY LETTER OF CREDIT İhtilafı kredi mektubu/akreditif.Sunulan dökümanlar Kredi Mektubunun gerekliliklerine uygun olmadığı taktirde "ihtilafı" olarak muamele görür.Bankalar ihtilafı akreditiflerle muamele gerçekleştiremezler.Durumu alıcı veya satıcıya bildirip talimat beklerler.

DISPLACEMENT Geminin ağırlığı.Geminin taşıdığı suyun metreküpünün deniz suyunun ortalama yoğunluğu olan 1,025 ton/m.'e bölünmesiyle hesaplanır.

DIVERSION Transit halindeki malın veya tüm geminin rotasındaki değişiklik.

DIVISION Taşıyıcının ortak yüklemelerden elde edilen geliri bölüşme uygulaması.

DOCK Rıhtım.Kara taşımacılığında bir endüstriyel bölge veya taşıyıcı terminalindeki yükleme ve boşaltma platformu.

DOCK RECEIPT Rıhtım irsaliyesi.Malın teslim alındığına dair belge.Çoğunlukla deniz konşimentosunun hazırlanmasında kullanılır.

DOCUMENTS AGAINST ACCEPTANCE (D/A) Alıcının ödemeyi yapması halinde evrakın teslimine ilişkin bankaya verdiği talimattır.

DOLLY Konteynerin ön tarafını destekleyen tekerlek seti.Konteyner bir çekiciye bağlı olmadığı zaman kullanılır.

DOOR TO DOOR Kapıdan kapıya taşıma.Eşyanın göndericiden alıcıya kadar tüm taşıma işlemlerinin gerçekleştirilmesi.Evden eve nakliye olarak da bilinir.

DRAFT Bir tarafın,(drawer-keşideci) bir başka tarafı (drawee-muhatab) yazılı olarak gönderdiği,muhatabın belirli bir tarihte belirli miktarda ödeme yapması yönünde koşulsuz talimatıdır.

DRAFT,BANK Bir satıcının alıcıya genellikle bir banka aracılığıyla gönderdiği çek,poliçe ya da senet.

DRAFT,CLEAN Hiçbir evrakın ekli olmadığı çek,poliçe yada senet.

DRAFT,DATE Kabul tarihine bakılmadan belirli bir tarihte vadesi dolan çek,poliçe ya da senet.

DRAFT,DISCOUNTED Bir kredi mektubu altındaki kabul edilmiş ve bir banka tarafından iskontolu olarak satın alınmış vadeli çek,poliçe ya da senet.

DRAFT,SIGHT Talep edildiğinde vesaik karşılığı ödenebilen çek,poliçe ya da senet.

DRAFT,TIME Vesaik karşılığında veya kabulü rücuundan sonra belirli bir tarihte vadesi dolan çek,poliçe ya da senet.

DRAWBAG Bir ithalat harcının kısmi geri ödemesidir.Geri ödemeler genellikle yapılır çünkü mallar harcin tahsil edildiği ülkeden yeniden ihraç edilir.

DRAWEE Muhatab.Bir draft'ı düzenleyen kişi ya da firmadır.Bu nedenle ödemeyi alan taraftır.

DRAYAGE Ağır yük taşıtı ya da kamyonla yapılan yerel taşımalar için alınan ücret."Cartage" ile aynı anlamı taşımaktadır.

DRSF "Destination Rail Freight Station" için kısaltma."Varış yeri demiryolu yük taşıma istasyonu".

DRY CARGO Sıvı olmayan kargo.Genellikle ısı kontrolü gerekmez.

DRY -BULK CONTAINER Kuru dökme yük konteyneri.Küçük taneli,toz ve katı akışkan malları dökme halinde taşımak için yapılmış konteyner.Özel bir şasi veya platforma sahiptir.

DUMPING İndirim,fiyat kırma.Bir malı bir ülkenin ortalama piyasa fiyatının altında ithal etmeye çalışmaktır.Genellikle ihracatçı ülkenin sübvansiyonu vardır.

E

E.C.M.C.A. "Eastern Central Motor Carriers Association" için kısaltma.ABD Doğu Yakası Motorlu Taşıyıcılar Birliği.

E.W.I.B. "Eastern Weighing and Inspection Bureau" için kısaltma.ABD Doğu Yakası Ağırlık Ölçüm ve Muayene Merkezi.

EDGE PROTECTOR Kasa,koli,kutu vb.taşıma kaplarında metal şeritlerin malın ambalajına zarar vermesini engelleyen üçgen şekilde koruyucu.

EDI "Electronic Data Interface" için kısaltma.Elektronik Veri Değişimi (E.V.D.).Bilgisayar sistemleri arasında ticari bilgi akışını güvenli biçimde sağlayan veri değişim sistemi.

EDIFACT "United Nations Electronic Data Interchange for Administration,Commerce and Transport"için kısaltma.Yönetim,ticaret ve taşımacılık için elektronik bilgi alışverişi standartlarını belirleyen kuruluş.Birleşmiş Milletler tarafından desteklenmiş,geliştirilmiş,Türkiye Gümrüklerinde de uygulanan ticari elektronik ileti sistemi.UN/EDİFACT olarak da bilinmektedir.

ELEVATING Tahıl ürünlerinde tahıl asansörleri ile taşınması hizmetine biçilen değer.

ELKINS ACT ABD Kongresi'nin 1903 yılında çıkardığı,yapılan muhasebe uygulamalarında belli standartlar getiren ve yanlış uygulamalara ceza sistemi uygulayan kanun.

EMBARGO Ambargo.Bir ülkenin belirli bir ülkeden çıkan tüm mallara ya da menşesine bakmadan belirli malın taşınmasına getirilen yasak.

EMINENT DOMAIN Kamulaştırma.Devletin kamu yararına özel mülkiyete ait mallara makul bir tazminatla el koyması.

EMPTY REPO Boş konteynerin taşınması ve bu taşımaya ilişkin kontrat.

ENDORSEMENT Ciro.Çek/bono/konşimento gibi kıymetli evrakın arkasına atılan imza.Ciro,kıymetli evraka konu olan değerın hamiline devredildiğini gösterir.

ENTRY Giriş evrakları.İthal edilen malın ülke içi pazarlara girişinden önce gümrük işlemlerinin gerçekleştirilmesi için gümrük tarafından istenen belgeler.

EQUALIZATION Yükleyici ya da alıcıya,kargoyu konşimento üzerinde belirlenen noktadan farklı bir yerden teslim almak için verilen resmi izin.

EQUIPMENT INTERCHANGE RECEIPT (EIR) Ekipman değişim belgesi.Konteynerin bir taşıyıcıdan diğerine veya bir terminalden diğerine taşınması için istenen evrak.

ETA "Estimated Time of Arrival" için kısaltma.Tahmini varış zamanı.

ETHYLENE Etilen.Birçok meyve ve sebze tarafından salgılanan,olgunlaşmayı hızlandıran gaz.Bazı ülkeler kullanımına sınırlamalar getirmektedir.

EX-"FROM" Satış terimi olarak"Bir yerden"."Ex" ya da "From" ibaresi malın çıkış noktasındaki satış değerini belirtir.Örn:"ex Factory" malın fabrika çıkış fiyatını belirtir."Ex Dock" ise malın çıkış limanındaki fiyatını ifade eder.

EX DEC "Shipper's Export Declaration" anlamında bir terim.Göndericinin İhracat Beyannamesi.

EXCEPTION İstisnalar.Taşıyıcının kendi terminalinde veya yükleme limanında malı teslim aldığıda görünür zarar veya kayıpları konşimento üzerine not etmesi.

EXIM BANK "Export-Import Bank" için kısaltma.İthalat ve ihracatı teşvik etmek için kurulan,ihracatçıya kredi garantisi ve verdiği ihracat kredilerine geri ödeme sigortası sağlayan kamu bankası.

EXPIRY DATE Vade sonu.Kredi mektubu,çek,bono,akreditif,tarife vb.için son geçerlilik tarihi.

EXPORT İhracat,Dışsatım.Belirli bir ülkede üretilmiş,yeniden işlenmiş malların üçüncü ülkelere satılması.

EXPORT DECLARATION İhracat Beyannamesi.Malların yabancı sevkinden önce devlet tarafından istenen belge.

EXPORT LICENCE İhracat izin belgesi.Sahibine belirtilen malların,belirtilen yöne ihracatı gerçekleşmesine izin veren belge.

EXPORT RATE Yerel limandan yabancı ülkeye gönderilen yük için uygulanan fiyat.

EXW "Ex Works" için kısaltma.İş yerinde teslim.Satıcı tarafından,satıcının kendi kuruluşunda (fabrika,depo vb.)alıcı için malları hazır hale getirmesiyle satıcının yükümlülüklerinin sona ermesi demektir.Aksi bir hüküm bulunmuyorsa satıcı,malları alıcı tarafından sağlanan araca yüklemek ya da gümrük çıkış işlemlerini yerine getirmek zorunda değildir.Malların satıcının kuruluşundan alınarak istenilen yere götürülmesiyle ilgili bütün masraf ve riskleri alıcıya aittir.Bu terim,satıcı açısından asgari yükümlülük içeren bir nitelik taşıy.

F

F.D.A. "Food and Drug Administration" için kısaltma.ABD Gıda ve İlaç İdaresi.

FACTOR Faktör.Satış alacaklarını hesaplamakta kullanılan oran.

FAF "Fuel Adjustment Factor" için kısaltma.Bkz.BAF

FAK "Freight All Kinds" için kısaltma.Genel kargo.Farklı alıcıların mallarının karma şekilde bulunduğu tam yüklenmiş konteyneri ifade eder.

FALSE BILLING Yükleme evrakında ağırlık veya navlunun yanlış beyan edilmesi.

FAS "Free Alongside Ship" için kısaltma.Geminin Bordasında Teslim.Belirlenen yükleme limanında malların gemi doğrultusunda rıhtım ya da mavnaya yerleştirilmesiyle satıcının teslim yükümlülüğünün yerine getirildiği anlamına gelir.Bu andan itibaren mallarla ilişkin herhangi bir kaybolma ya da hasar ile tüm masraf ve riskler alıcı tarafından üstlenilir.

FCA "Free Carrier" için kısaltma.Taşıyıcıya masrafsız.Malların ihracat işlemleri tamamlanmış olarak alıcı tarafından belirtilen yerde,onun tarafından belirtilen taşıyıcıya teslim edilmesiyle birlikte,satıcının yükümlülüğünün de yerine getirilmiş olması anlamına gelir.Eğer alıcı tarafından teslim için belirli bir nokta belirtilmemişse,bu durumda satıcı,daha önce sınırları belirlenmemiş bir alan içinde veya yerde malları taşıyıcıya devredeceği noktayı kendisi seçebilir.

FCL "Full Container Load" için kısaltma.Tek bir müşteri tarafından doldurulan konteyner.

FD "Free Discharge" için kısaltma.Serbest tahliye.

FEEDER SERVICE Uzak mesafelere gidecek olan kargonun yerel limanlardan merkezi aktarma limanına tahliyesi hizmeti.

FEEDER VESSEL Aktarma servisleri için kullanılan küçük kapasiteli kısa mesafe gemileri.

FEU "Forty-Foot Equivalent Units" için kısaltma.40 feet boyundaki konteyner standardı.20 feetlik konteyner TEU olarak adlandırılır.2 TEU 1 FEU'ya eşittir.

FIATA "Federation International des Associations de Transitaires et Assimilés" için kısaltma.Uluslararası Freight Forwarder Dernekleri Federasyonu.Merkezi Zürih'te bulunan,93 ulusal taşımacılık,freight forwarder,gümrük acenteleri ve lojistik dernek ve federasyonun üye bulunduğu birlik.

FIFTH WHEEL Kamyonun çekicisini şasiye bağlayan ve kilitleyen yarım daire şeklinde çelik parça.

FIO "Free In and Out" için kısaltma.Gemiden ve gemiye yükleme ya da boşaltma için gereken liman masraflarının maliyetlerin içinde olmadığını ifade eder."Liner In and Out"un tersidir.

FIRKIN 1Varilin 1/4'üne eşit hacim ölçü birimi.

FIXED COSTS Sabit maliyetler.faaliyete bağlı olmayan masraflar.Taşımacılıkta terminal,depo,antrepo vb.kiralari,emlak vergisi ve diğer sabit vergiler bu tür masraflardır.

FLAT CAR Tavani ve duvarları olmayan demiryolu vagonu.

FLAT RACK/FLAT BED CONTAINER İçine yandan ve üstten mal yüklenebilen kenar ve duvarları olmayan platform şeklindeki konteyner.

FMC (F.M.C.) "Federal Maritime Commission" için kısaltma.ABD Ulusal Denizcilik Komisyonu.

FOB "Free on Board" için kısaltma.Gemide masrafsız.Belirtilen yükleme limanında teslim.Satıcının malları belirtilen

yükleme limanında,gemi bordasına teslimi ile yükümlülüklerinin tamamlamış olduğunu ifade eder.Alıcı bu noktadan itibaren malların kaybolma ve hasarı ile ilgili tüm masraf ve riskleri üstlenir.FOB,satıcı tarafından ihraç çıkış işlemlerinin yapılmasını gerektirir.

FOB FREIGHT ALLOWED FOB satış şartlarına ek olarak alıcının malın çıkış noktasında gemi bordasına kadar olan dahili taşımayı üstlenmesi.Bu satış türünde satıcı dahili taşıma masrafını faturasından düşer.

FOB FREIGHT PREPAID FOB satış şartlarında malın çıkış noktasından gemi bordasına kadar olan dahili taşımayı satıcının üstlenmesi.FOB ibaresinin yanına dahili taşıyıcının adı ilave edilir.

FOB NAMED POINT OF EXPORTATION FOB satış şartlarında satıcının belirtilen noktaya kadar malı teslim etme yükümlülüğünü ifade eder.

FOB VESSEL FOB satış şartlarında satıcının gerçekten gemi bordasına kadar masrafların ve ihracat dökümanlarını hazırlama yükümlülüğünü ifade eder.

FOR "Free on Rail" için kısaltma."Demiryolunda teslim"i ifade eden kargo satış terimi.

FORCE MAJEURE Zorunlu haller.Savaş,doğal afet,deprem vb. gibi sözleşme taraflarının yükümlülüklerini yerine getirmelerine engel denetimleri dışındaki olayları özetleyen ifade.

FORK LIFT Palet,kızak ve sandıkların kaldırılıp indirilmesi için kullanılan iş makinesi.

FOUL BILL OF LADING Taşıyıcı tarafından malların hasarlı yüklendiğini gösteren konşimento."Clean Bill of Lading"ın karşıtı.

FOUR-WAY PALLET Dört taraftan iş makinesinin çatallarına girebilecek şekilde dizayn edilmiş olan palet.

FREE ASTRAY Kaybolmuş bir malın bulunarak doğru destinasyona bedelsiz gönderilmesi.

FREE IN AND OUT (FIO) Geminin yükleme ve boşaltma masraflarının kiracı veya yükleyici tarafından ödenmesi durumu.

FREE PARTICULAR AVERAGE (FPA) Sigortalayanın batma,yangın,çarpışma ve karaya oturma gibi haller dışında kısmi ziyan veya hasarı ödememesi halini ifade eden bir deniz sigorta terimi.

FREE OUT Geminin boşaltma masraflarının kiracı tarafından ödenmesi durumu.

FREE PORT/FOREIGN TRADE ZONE Liman Serbest Bölgesi.Gümrükten muaf malların elleçlendiği liman.

FREE TIME Serbest,ücretsiz süre.Yükleme/boşaltma ekipmanlarının ücretsiz olarak kullanılabilmesi ilave zaman.

FREE TRADE ZONE Serbest Ticaret Bölgesi.Bir ülkenin devleti tarafından yasaklanmamış malların gümrükten muaf olarak girebileceği liman bölgesi.Bu bölgede mallar yüklenebilir,depolanabilir,imal edilebilir ve yeniden ihraç edilebilir.

FREIGHT Navlun.Hem yük hem de tük taşıma bedelini ifade eden terim.

FREIGHT BILL Navlun faturası.

FREIGHT FORWARDER Taşıma işleri organizatörü.

FREIGHTERS Yük gemileri.Soğuk hava depolu veya ambalajlı mal gemileri;konteyner,kısmi konteyner taşıma gemileri ve mavnalı taşıyıcıları.

FTL "Full Truck Load" için kısaltma.Tek başına yükleyici ve tek bir alıcı için yüklenen kamyon.

FULL CONTAINERSHIP Kalıcı konteyner hücreli veya diğer tip kargolar için boş alanı olmayacak şekilde teçhizatlandırılmış gemilerdir.

G

GATEWAY Geçiş noktası.Taşımacılık hatları arasında kargonun geçiş yaptığı nokta.

GATT "General Agreement on Tariffs and Trade" için kısaltma.Ülkeler arasında ticaretin kolaylaştırılması ve hacmin artırılması için çok taraflı imzalanan uluslar arası anlaşma.GATT 1994 yılında yerini Dünya Ticaret Örgütüne (WTO) bıraktı.

GBL "Government Bill of Lading" için kısaltma.Devlet Konşimentosu.

GDSM "General Department Store Merchandise" için kısaltma.Genellikle kitle üretimi yapan firmaların mallarının dahil olduğu yükleri ifade eden terim.Bu ifade genellikle hizmet sözleşmelerinde kullanılır.

GENERAL CARGO SHIP Karışık yük gemileri.Ambalaj şilepleri;otomobil,canlı hayvan,palet ve kereste taşıyıcıları bu kapsama girer.

GENERAL SET (GEN SET) Soğuk hava tertibatlı (Reefer) konteynere monte edilen ve transit süresi içerisinde soğutmayı sağlayan portatif jeneratör.

GO-DOWN Uzakdoğu'da malların depolanıp dağıtımının yapıldığı depoya verilen ad.

GOODSNECK Konteynerin traktöre bağlanması için şasinin yükseltilmiş tarafı.

GRI "General Rate Increase" için kısaltma.Genel fiyat artışı.Genellikle bir konferansa üye deniz hat taşımacılarının genel taife üzerinde yaptığı zammı ifade eder.

GROSS TONAGE (GT) Gemilerde (0,2+0,02 Log 10V) şeklinde ampirik formülle yaklaşık olarak hesaplanan brüt ağırlık (V=Geminin toplam hacmi).

GROSS WEIGHT Brüt ağırlık.Malların,paletlerin,konteynerin,paketlerin ve vagonların toplam ağırlığı.

GROUPAGE Grupaj,konsolidasyon.Küçük ambalajlardaki parsiyel yüklerin büyük taşıma kaplarına aktararak birleştirilmesi servisi.

GVW "Gross Vehicle Weight" için kısaltma.Brüt araç ağırlığı.

H

HARBOR MASTER Liman Kaptanı.Bir limanda gemilerin yanaşma,manevra ve demirleme gibi işlerine nezaret eden kişi.

HATCH Bir güverte ambar kapakları.Kargo girişlerinin yapıldığı ambar ağızı.

HAZ MAT "Hazardous Materials" için kısaltma.Tehlikeli madde.

HEAVY LIFT CHARGE Bir geminin normal yükleme ekipmanlarının taşıyamayacağı kadar ağır olan yüklerin kaldırılması için alınan ücret.

HIGH-DENSITY COMPRESSION Metreküp ağırlığı 14,5 kilogram olan standart bir pamuk balyasının kompresyonu.Genellikle deniz yoluyla ihraç edilen pamuk yüklerinde kullanılır.

HITCHMENT Bağlama Hizmeti.Değişik yerlerden gelen,bir göndericiden bir alıcıya tek bir konşimento altında nakledilen malın parçalarını birleştirme hizmeti.

HOPPER BARGE Gemi yükleme ve boşaltmalarında kullanılan dibi açılır büyük kova biçiminde mavnalı.

HOUSE-TO-HOUSE Kapıdan kapıya taşımanın diğer adı.

HOUSE TO PIER Kapıdan iskeleye.Taşıyıcı gözetiminde taşıyıcı tarafından bir konteynere yüklenen kargo.Kargo ihraç edildiğinde yabancı varış iskelesinde boşaltılır.

HUMPING Bir hareketli demiryolu vagonunu bir katar oluşturmak amacıyla demiryolu sınıflandırma alanında hareketsiz demiryolu vagonuyla birleştirme işlemi.Vagonlar yer çekimi sayesinde bir kamburdan ya da tepecikten uygun raya taşınır.

I

IATA "International Air Transport Organisation" için kısaltma.Uluslararası Hava Taşımacılığında Yolcu ve Kargo Taşımacılığın tariflerini ve yetkilendirilmelerini denetleyen örgüt.

I/A "Independent Action" için kısaltma.Konferans üyelerinden birinin anlaşmanın genel oran ve kurallarından yola çıkarak başka bir tarife veya kural yazma hakkıdır.

I.C.C "International Chamber of Commerce" için kısaltma.Milletlerarası Ticaret Odası.

I.E. "Immediate Exit" için kısaltma.ABD Gümrüklerinde kullanılan,malların getirildiği ve hemen ABD sınırları içerisinde taşınmadan ihracat edildiği zaman gümrükleme acil çıkış formu.

I.M.C.O. "International Maritime Consultative Organization" için kısaltma.Uluslararası Denizcilik Danışma Organizasyonu.Tüm ülkelerin katıldığı,tehlikeli mallar,dökme yük ve genel denizcilik kuralları hakkında tavsiye kararları alan forum.

I.M.D.G. CODE "International Maritime Dangerous Goods Code" için kısaltma.Uluslararası Denizcilik Tehlikeli Maddeler Kodu (U.D.T.M. Kodu).IMO tarafından yayınlanan ve tehlikeli maddelerin uluslar arası taşıma kurallarını ve sınıflandırılmasını belirleyen kurallar.

I.S.O. "International Standarts Organization" için kısaltma.Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu.Donatımdan paketlemeye,etiketleme ve evrak tanzimine kadar her türlü konuda uluslararası standart oluşturan kuruluş.

I.T. "Immediate Transport" için kısaltma.Acil Taşımacılık.Taşıyıcı tarafından hazırlanan,taşıma ABD liman girişinden itibaren başlayarak son varış yerindeki gümrükleme işlemlerinin yapılmasında kullanılan belge.Taşıma son varış yerindeki gümrükleme işlemlerini sona erdirir.Aynı zamanda Aktarma-Girişi olarak adlandırılır.

IGLOO Hava taşımacılığında kullanılan ve uçak gövdesi şeklinde konteyner.

IMAGE PROCESSING Görüntü işleme.Bir şirketin belgelerinden elektronik fotoğrafların alması ve elektronik ortamda bu fotoğrafların sistemli olarak depolanması sistemi.

IMMEDIATE EXPOTATION Acil ihracat.Bir limana gelen yabancı malın aynı limandan gümrük vergisi ödemediği ihraç edilmesini sağlayan kayıt.

IMPORT İthalat,dışalım.Yabancı bir ülkede üretilmiş ürünün ülke gümrük sınırları içine satılmak üzere alınması.

IMPORT LICENCE İthalat Ruhsatı.Bazı devletlerce üstlenen ve düzenlenen malların ithalatı için gerekli evrak,lisans.

IN BOND Gümrük vergisi ödenmeden,gümrük kontrolü altında hareket eden kargo.

INBOND LOGISTICS Tedarik Lojistiği.Ana konuları etkin güzergahın ve programın belirlenmesi,aksam parçalarının teslim alışı zamanın programlanması,sevkiyat hareketlerinin uydudan izlenmesi,teslim-alma noktalarında barkod doğrulaması,tedarikçi koordinasyonu;malzeme yönetimi ve iade edilebilir konteyner kontrolü olan lojistik yönetim alanı.

IN GATE Kapıda.Konteynerin taşıyıcıdan tren istasyonunda ya da limanda indirildiği andaki alım-satım ya da değişim işlemleri.

IN TRANSIT Transit halde.

INCENTIVE RATE Ayrıcalıklı tarife.Yükleyici tarafından belirlenmiş hacimden daha fazla hacim fiyat tarifesi.Normal hacmi aşan bölüm için sunulur.

INCOTERMS Milletlerarası Ticaret Odası'nın (ICC) ticari satış terimleri için kullandığı kısaltmalar kataloğu.Satıcı ve alıcının taşıma,sigorta ve sorumluluk masraflarının hangi noktada el değiştirdiğini açıklayan dünyaca kabul görmüş satış şekilleri.Bu terimler en son 2000 yılında gözden geçirilmiştir.

INDEMNITY BOND Güvence bonosu.Taşıyıcıya bir zarar vermeden tutma sorumluluğunu üstlenen anlaşma.

INFOPARTNERING Bilgi ortaklığı.Perakendeciler,toptancılar ve üreticilerin nerede paylaşım "eyleme çevrilebilir bilgi"ye dayalı ortaklıklar geliştirebileceği ve gerçek-zamanlı iletişim bağlantıları kurabileceğini gösteren etkin bir tüketici tepkisi ögesi.

INDEPENDENT ACTION Konteyner taşımacılığında belirli bir hatta bir taşıyıcının kartel dışına çıkarak konferans dışı daha ucuz taşıma tarifesi uygulaması.

INDEPENDENT TARIFF Bağımsız tarife.Anlaşmanın ya da konferans sisteminin bir parçası olmayan her fiyat tarifesi.

INDUCEMENT Bir geminin önceden belirtilen rotasında olmamasına karşılık daha sonra bu limanda o geminin uğrama masraflarını karşılayacak miktarda yük çıkması ve bu limanın gemi güzergahına dahil edilmesi.

INHERENT VICE Ürünün iç özelliklerini belirten sigorta ve hukuk terimi.Bazı ürünler iç özelliklerinden dolayı durdukları

yerde yanabilir,bozulabilir ve diğer ürünlere zarar verebilir.Sigorta poliçeleri bu ürünleri istisnai şartlara bağlar.

INLAND CARRIER Ülke içi liman ve noktalara taşıma organize eden taşıyıcı.Belirli olmayan limanlar veya noktalar arası ithalat ya da ihracat trafiğini kontrol eden taşımacı.

INSOURCING İç kaynak kullanımı.Outshurcing'in tersidir.Kurum içinde gerçekleştirilen hizmet.

INSPECTION CERTIFICATE Gönderilmekte olan malların kalitesini ve/veya sayısını onaylamakta olan firma veya SGS ve Lloyd's gibi bağımsız kuruluşların verdiği sertifika.Bu tip sertifika genellikle akreditif şartı olarak malların kalitesi hakkında güvence için istenir.

INSTALLMENT SHIPMENTS Bütünleyici yüklemeler.Bir akreditif şartları altında yükleme yapılmasıdır.Genellikle müsaade edilen ve verilen zaman içerisinde yapılmalıdır.

INSULATED CONTAINER Yalıtılmış konteyner.Duvarlarından,çatısından,tabanından ve kapısından açık hava,ısı,basınç,nem vb. değişimlerinden korumak için izole edilmiş konteyner.

INSULATED CONTAINER TANK Yalıtılmış Tank Konteyner.Sıvı,gaz ve kimyevi madde taşımacılığında kullanılan her türlü atmosfer olayından yalıtılmış tank biçiminde konteyner.

INSURANCE Sigorta.

INSURANCE ALL-RISK Muafiyet sınırı olmayan veya en azda olan sigorta.bu tip sigortalar taşıyıcıya transit sırasında meydana gelebilecek zararlara en geniş sigorta miktarı vaat eder."All Risk" kavramı her şeyi kapsadığı şeklinde yanlış yorumlanmamalıdır."All Risk" sigortalar iyi incelenmeli ve savaş,sel,deprem gibi durumları kapsayıp kapsamadığı sorulmalıdır.

INSURANCE,GENERAL AVERAGE Genel Avarya Sigortası.Deniz taşımacılığında gemide kalan kargonun güvenliği için kargonun bir kısmının bilinçli olarak zarara uğratılması.

INSURANCE LIQUIDATIONS Hasarlı Ürün Avcıları.sevkiyat sırasında hasar gören ve sigorta şirketlerince kayıp olarak nitelendirilen ürünleri satın alma konusunda uzmanlaşmış tali piyasa şirketleri.

INSURANCE,PARTICULAR AVERAGE Kişisel nakillerde tehlikelere karşı sigortalanmış mallardaki kayıp için kullanılan deniz sigortası terimi.Kısmi ortalama alınabilir ama bunun için zararın belirli bir yüzdeden fazla olması gerekir.Bu oran yükün değerinin genellikle %3-%5'tir.

INSURANCE WITH AVERAGE CLAUSE Eğer sigorta edilmiş kargoya olan zarar % 3'ü veya sigorta edilen malın değerinin yarısını geçerse bu madde uygulanır.Eğer taşıma aracı yanar,batar veya çarpırsa tüm zarar ödenir.Deniz sigortasında ortalama (avarage) kelimesi kısmi zarar ya da kısmi kayba denilir.

INTEGRATED LOGISTICS Bütünleşik lojistik.Tüm tedarik zincirinin yönetim tarafından hammadde tedarikinden mamul ürünün dağıtımına kadar sistem çapında görülmesidir.İşlevlerin tek tek ayrı ayrı olarak yönetmekten ziyade tedarik zincirini tek bir varlık olarak oluşturan tüm işlevlerin yönetilmesi gerekir.

INTEGRATED OPERATOR Bütünleşik işletmeci.Yükün teslim alındığı andan teslim edildiği ana kadar olan tüm hareket sürecini kontrol eden bir servis.Daha sıkı bir programlama ve toplam kontrolün daha iyi bir hizmete götüreceği düşüncesidir."Integrated Operators" daha çok kendi araçlarını kullanırlar.

INTERCHANGE Aktarma yeri/istasyonu.Yükün hatlar arasında bir taşıyıcıdan diğer bir taşıyıcıya aktarılması.

INTERCHANGE POINT Yükün bir taşıyıcıdan diğer taşıyıcıya aktarıldığı yer.

INTERCOASTAL İki sahil arasındaki deniz taşıma hizmeti.

INTERLINE FREIGHT Aktarmalı yük.Çıkış noktasından varış yerine iki veya daha fazla ulaşım hattı üzerinde giden yük.

INTERMEDIATE POINT İki taşıma rotasının arasında bulunan nokta.

INTERMODAL Kargo konteynerinin farklı taşımacılık modları (deniz-kara-tren-hava) arasında hareketi.

INTERMODAL TRANSPORTATION Intermodal taşımacılık.Malları teslim etmek için birden fazla taşıma moduna başvurulması.Römorkların-konteynerin demiryolu artı en az bir başka taşıma şekli ile bu şekilde hareketi.

INTERPLANT LOGISTICS Tesis içi lojistik.Üretim ve depo tesisleri içinde gerçekleştirilen mini lojistik hareketleri ifade eder.

INTERSTATE COMMERCE ABD'de Eyaletler arası Ticaret.İki veya daha fazla eyaletteki alıcılar ve satıcılar arasındaki mal alışverişi.

INTERSTATE COMMERCE COMMISSION ABD'de Eyaletler arası Ticaret Komisyonu.ABD Kongresi'nin eyaletler arası ticaret yapan taşıyıcılar ile ilgili olarak kabul ettiği kanunları uygulamakla görevli federal organ.Doğrudan kongreye karşı sorumludur.

INTRASTATE COMMERCE ABD'de eyalet içi ticaret.Alıcı ile satıcı arasındaki tüm işlerin eyalet içinde yürütülmesi.

IN-TRANSIT COMMERCE (I.T.) Bir limana gelen yabancı malların diğer limana zabıt altında taşınmasına izin veren vesika.Diğer limanda da ilk malların yerini alabilen mallar geriye gönderilir.

INVENTORY Envanter.

INVENTORY COST Envanteri bulundurmanın mali yükü.

INVENTORY TURNOVER Bir şirketin herhangi bir ürününde yıllık olarak envanterini kaç kere çevirdiği oranı.Şirketlerin envanter yönetimi başarısında en önemli kriterdir.

INVESTMENT RECOVERY Yatırımın geri kazanılması.

INVOICE 1-Fatura. 2-Denizcilikte alıcıya gönderilmiş malların sayısını,fiyatını,deniz işlemleri vergilerini gösteren liste.

INWARD FOREIGN MANIFEST(IFM) Manifesto.Yükün tipi ve miktarı konusunda tüm detayların belirtildiği belge.Kargo kontrolünün ana kaynağıdır.Tüm dünya limanlarında istenir.

IPI "Inland Point Intermodal" için kısaltma.Taşıyıcıların yükleme evrakında kullandıkları liman dışı kara noktalarına denir.

IRREGULAR Standart dışı,düzensiz.

IRREVOCABLE LETTER OF CREDIT Gayri Kabil-i Rücu Akreditif.Havale alan kimse tarafından tüm terimler ve şartlar

yerine getirilmişse, banka tarafından belirtilmiş miktarda ödeme garantili akreditif. Bu tip akreditif satıcı ve alıcının karşılıklı rızası olmadan geçersiz kılınmaz.

ISO 9000 ISO 9000 Standardı. Merkezi Cenevre'de bulunan Uluslar arası Standartlar Örgütü ISO'nun derlemiş olduğu bir dizi kalite güvence standardı.

ISO INTERNATIONAL STANDARTS ORGANIZATION Uluslar arası Standartlar Örgütü. Bkz. ISO

ISSUING BANK Akreditifi açan, alıcının bankası. Gerekli evraklar teslim edildiği anda bağlı tuttuğu ürün bedelini satıcıya veya bankasına öder.

ISSUING CARRIER Taşıma evraklarını çıkaran ya da tarife basan taşıyıcı.

J

JACKET Konserveler kutusu ve şişelerin etrafına konulan ahşap ya da fiber koruyucu.

JACOB'S LADDER Borda etmek için kullanılan aracın yanından sarkan ip merdiven.

JETTISON Gemi tehlikede iken kargo veya alet malzemelerin (jetsam) gemiden atılmasına denir.

JIT "Just in Time" için kısaltma. Depolama maliyetini en düşük seviyeye getiren envanter kontrol metodu. Metodun başarıya ulaşması için konteynerlerin depolama alanına tam zamanında, ne erken ne de geç gelmesi gerekir.

JOINT RATE Birinci taşıma noktasından diğerine kadar uygulanan fiyat. Bu ulaşım sistemleri hatlar arasında anlaşılmış ve onaylanmış tek tarifedir.

K

KILOGRAM Kilogram. 1000 gr. veya 2.2046 pound eşitliğinde ağırlık birimi.

KING PIN Şasinin ön tarafına çekiciyle bağlantıyı sağlayan parça.

KNOCKED DOWN (KD) Ekonomik bir yükleme yapmak için yükün yeniden montajlanmak üzere parçalarına ayrılması.

KNOWN LOSS Bilinen kayıp. Teslimat anında veya öncesinde tespit edilen kayıp.

KT Kilo ton veya metrik ton. 1000 kilo veya 2,204.6 pound

L

L/C "Letter of Credit" için kısaltma. Akreditif, Kredi Mektubu.

LADEN Aracın veya geminin bordasına yüklü halde.

LADING Yüklenen mal ve yük içeriğini ifade eder.

LANDBRIDGE Köprü ülke taşıması. Bir malın deniz yoluyla ikinci bir ülkenin kara veya demiryolu ile taşınarak üçüncü ülkelere taşınması. Asya çıkışlı bir malın ABD'de karada taşınıp deniz yoluyla Avrupa'ya aktarılmasında olduğu gibi.

LANDED COST Bir ürünün taşıma maliyetleri de dahil, alıcıya toplam maliyeti.

LANDING CERTIFICATE Bazı ithalatçı ülkenin konsoloslukları tarafından gümrüğe tabi mallar için ihraç noktası veya yerinde düzenlenen sertifika.

LANDING GEAR Şasinin ön tarafında çekiciden ayrıldığı anda dorseyi dengede tutmaya yarayan parça.

LASH "Lighter Aboard Ship" için kısaltma. Malları kaldırmak boşaltmak için bir vince sahip gemi.

LCL "Less than Container Load" için kısaltma. Parsiyel yükleme yapılan konteyner. Birden fazla yükleyici ve/veya birden fazla alıcısı olması gerekir.

LESS THAN TRUCKLOAD Bkz. LCL

LETTER OF CREDIT (LC) Akreditif, kredi mektubu. Malı ithal eden alıcı adına bir bankanın satıcıya belirli şartları yerine getirmesi ve belirli belgelerin teslimi şartıyla belirli miktarda ödeme yapması için verilen yetki.

LETTER OF CREDIT-REVOLVING Yenilenen akreditif. Belli miktardaki dönülmez akreditif, belirlenen bir vade sonunda aynı miktar için kendini yenilemektedir.

LETTER OF CREDIT-TRANSFERRABLE Devredilebilir akreditif. Lehdarı ödeme yapacak olan bankadan, akreditifin tamamını veya bir kısmını üçüncü bir şahsa devretmesini talep edebileceği akreditif türüdür.

LETTER OF INDEMNITY Tazminat mektubu. Temiz bir konşimento (Clean Bill of Lading) elde etmek için malların muayenesinde hasar ve zarar tespit edilmesine rağmen bazen göndericinin imzalayıp taşıyıcıya verdiği belge.

LIGHTENING Geminin limana yanaşabilmesi için demirliken yükünün bir bölümünü boşaltıp hafiflemesi.

LINE HAUL Hat taşıması. Yerel servisin dışında bir şehirden diğerine yapılan taşımalarıdır.

LINER Düzenli olarak belirli limanlar arasında hat taşımacılığı yapan gemi.

LLOYD'S REGISTRY LLOYD Sicili. Gemilerin tetkik ve sınıflandırılmasını yapan ve böylece sigortacıların ve diğer ilgili kişilerin sigorta veya kullanıma sunulan gemilerin kalite ve durumu hakkında bilgilendiren kurum.

LOCAL CARGO Yerel yük. Yerel bölgede taşıyana teslim edilen veya taşıyandan nihai alıcıya teslim eden yük.

LOGISTICS Lojistik. Müşteri memnuniyetini sağlamak için üretimden tüketime kadar malların, hizmetlerin ve ilgili bilgilerin etkin ve verimli akışını ve depolanmasını sağlayan planlayan, uygulayan ve denetimi yapan tedarik zinciri parçası.

LONG TON Büyük ton. 2,204 pound.

LONGSHOREMAN Liman işçisi. Limanda gemileri yüklemek ve boşaltmak üzere görevlendirilen kişi.

LOOSE Ambalajsız, paketlenmemiş mal.

M

M.M.F.B. "Middlewest Motor Freight Bureau" için kısaltma.ABD'de Orta Batı Kargo Ofisi.

MALPRACTICE Yolsuzluk.Taşıyıcı tarafından müşterilere cazip kargolar için iskonto ya da navlun değer biçilen illegal düşük bedeller.Bu durumda düşük tarifeden değer biçilen malzemenin içeriği bildirilmez.

MANDAMUS Özel işlemler yapılabilmesi için mahkemeden gelen karar.

MANIFEST Manifesto.Taşıyıcı ve acentesi tarafından hazırlanan detayların listesini gösteren belgedir.Gemideki toplam kargonun özet detaylarıdır.Genellikle gümrük amaçlı kullanılır.

MARINE INSURANCE Deniz sigortası.Deniz riski sonucunda ortaya çıkabilecek kayıpları kapsamak üzere yapılan akdi bir sigorta türüdür.Tekne,P&I,Kargo"Hamule" vb.türleri vardır.

MARITIME Denizde ya da limanda denizcilik mahkemesinin yetkisi ile yapılan denizcilik veya ticaret işi.

MARKING Kargo paketlerinin üzerine tanınmayı kolaylaştırmak için yerleştirilen numara,belge veya diğer sembollerdir.Mark olarak da bilinir.

MARLINESPIKE İşaretlenmiş metal çubuk.Kıyı halatının bağlanması için kullanılır.

MASTER INBOND Amerikan Gümrüğünün,EDI BILGE sistemi olan AMS altında uyguladığı ve yabancı kargoların Amerika'da elektronik raporlamasına olanak sağlayan program.

MATE'S RECEIPT (Eskiden) Kargonun ikinci kaptan tarafından imza karşılığında alındığını gösteren makbuz.Makbuza sahip olan konşimentoya ve değiştirme hakkına sahiptir.

MBM 1000 board feet.1 MBM 2,265 cm.ye eşittir.

MCFS "Master Container Freight Station" için kısaltma.Ana konteyner kargo istasyonunun kısaltmasıdır.Bkz.CFS.

MEASUREMENT CARGO Temel hacim ölçülerinden hesaplanarak ücretlendirilen kargo.

MEASUREMENT TON 400 feet3 eşitliğinde hacim birimi.

MECHANICALLY VENTILATED CONTAINER Havalandırılmalı konteyner.

MOMERANDUM BILL OF LADING Şehir içi konşimento.Konşimento sureti.

METER Metre.Yaklaşık 39,37 inç ve 100 cm. karşılık gelen uzunluk birimi.

METRIC TONE 2,204.6 pound veya 1000 kg. eşiti ağırlık birimi.

MICROBRIDGE Kargonun çıkış noktasından yüklenip,nihai olarak boşaltıldığı yere kadar deniz taşımacısı tarafından sağlanan taşımadır.Bu esnada kargo ve navlun taşıyıcının sorumluluğundadır.

MILE Mil.Kara mili yaklaşık 1609 m.,bir deniz mili ise yaklaşık 1852 m.dir.

MINI LANDBRIDGE Konteynerin deniz yolu ile taşındıktan sonra demiryolu veya kamyon ile önceki limana sevk edildiği kombine taşımacılık sistemi.

MINIMUM BILL OF LADING Konşimento maddelerinden biri.En düşük fiyatın taşıyıcı tarafından uygulanmasını belirtir.Bu fiyatlandırma her ton için güncel fiyat ve kesin miktarda olabilir.

MINIMUM CHARGE Malın taşınması için değer biçilen en düşük ücret.

MIXED CONTAINER LOAD Değişik eşyaların konteynere tek yükleme içinde yüklenmesi.

MLB "Mini Landbridge" için kısaltma.İlgili maddeye bakınız.

WODIFIED ATMOSPHERE Gaz karışımlarının konteyner içinde normal atmosfer basıncına değiştirilmesi.

MT "Metric Ton" için kısaltma.100 kg'ye eşit ağırlık birimi.

MULTIMODAL Kombine sistem.Konteynerin deniz yolu ile taşındıktan sonra demiryolu veya kamyon ile önceki limana sevk edilmesi.

MULTITANK CONTAINER İki ya da daha fazla likit tank ihtiva eden konteyner.

N

N.C.I.T.D. "National Committee on International Trade Documentation" için kısaltma.ABD Uluslar arası Ticaret Belgelendirilmesi Ulusal Komitesi.

N.M.F.C. "National Motor Freight Classification" için kısaltma.ABD'de Ulusal Kara Kargo Sınıflandırması.

N.P.C.F.B. "North Pacific Coast Freight Bureau" için kısaltma.ABD Kuzey Pasifik Kıyısı Kargo Ofisi.

NAUTICAL MILE Deniz mili.Yaklaşık 1852 metrelik deniz mesafe birimi.

NEC "Not Elsewhere Classified" için kısaltma."Başka yerde sınıflandırılmış" anlamında konşimento terimi.

NEGOTIABLE INSTRUMENTS Çek,senet,bono veya konşimento gibi ciro edilebilir belgeler.

NES "Not Elsewhere Specified" için kısaltma."Başka yerde belirtilmemiş" anlamında konşimento terimi.

NESTED Yer ve hacimden tasarruf sağlayan,bir malın diğeri içinde tamamen gömüleceği şekilde paketleme.

NET TARE WEIGHT Net tara ağırlığı.Taşıma birimlerinin kendi ağırlığı.

NET TONNAGE (NT) Net tonaj.Geminin sertifikasında yazan net ağırlığıdır.Bazı liman masrafları bu ağırlık üzerinden hesap edilir.

NET WEIGHT Net ağırlık.Herhangi bir paketleme olmadan malın özgül ağırlığıdır.

NEUTRAL BODY Üyelerinin deniz konferansı kararlarına uyarak kendine özgü politika ile vergi ihlallerini inceleyen ve taşıyıcı belgelerini kontrole almak için kurulan örgüt.İhlaller üyelere rapor edilir ve önemli cezalar verilir.

NO-SHOW Kargonun rezervasyonu yapıldığı halde denize açılmadan vaktinde yetişememesi ve bu yüzden yüklenmemesi.

NOI "Not Otherwise Indexed" için kısaltma."Endekste gösterilmemiş" anlamında konşimento terimi.

NOIBN "Not Otherwise Indexed By Name" için kısaltma."Aksi belirtilmedikçe isim tarafından gösterilmemiş" anlamında konşimento terimi.

NON-DUMPING CERTIFICATE Bazı ülkeler tarafından gemi ve diğer ürünlerin ucuza satılmasını önlemek için istenilen belge.

NON-VESSEL OPERATING COMMON CARRIER (NVOCC) Başkasının gemisini kullanan ve kendi namına konşimento düzenleyen;deniz taşıyıcısından yer alıp bunları ihracatçılara satan konsolidatör firmalar,taşıma işleri komisyoncuları.NVOCC konşimento düzenler,tarif yayınlar ve hatta fiziki taşımayı gerçekleştirmeden taşıma işlerini organize ederler."Non-Vehicle Operation Common Carrier" olarak da geçmektedir.

NOR "Notice of Readiness" için kısaltma.Hazırlık mektubu.Geminin yüklenmeye hazır olduğuna dair bildiri.

NOS "Not Otherwise Specified" için kısaltma."Başka türlü belirtilmemiş" anlamında konşimento terimi.

NOSE Burun.Vagon veya konteynerin ön kısmı.

O

O.E.C.D. "Organization of Economic Cooperation and Development" için kısaltma.Merkezi Paris'te olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü".Dünyanın en büyük gayri safi milli hasılaya sahip ülkelerinin oluşturduğu örgüt.

O.P.I.C. "Overseas Private Investment Corporation" için kısaltma.ABD'de Denizaşırı Özel Yatırım Örgütü.

OCEAN BILL OF LADING (OCEAN B/L) Deniz konşimentosu.İhracatçı ile taşıyıcı arasında taşıma sözleşmesidir.Taşıyıcının malzemeyi aldığının kanıtıdır.Ciro edilebilir türden ise kargo seyir halindeyken konşimento satılabilir,alınabilir veya takas edilebilir.

ODS "Operating Differential Subsidy " için kısaltma. ABD hükümeti tarafından taşıma firmalarına verilen nakit teşvike verilen ad.

ON BOARD Konşimento üzerinde kargonun gemiye yüklendiğini gösteren ifade.Akreditif şartları gerektiğinde konşimentoda belirtilir.

ON DECK Gemide konşimento üzerinde kargonun açık güverteye yüklendiğini gösteren ifade.

OPEN ACCOUNT Açık hesap.Malın yabancı alıcıya ödeme garantisi olmaksızın yüklendiğini gösteren ticari anlaşma.

OPEN INSURANCE POLICY Açık sigorta poliçesi.Deniz Taşımacılığında bir ihracatçının belirli bir vadede yapacağı taşımaların tümünü kapsayan sigorta.

OPEN TOP CONTAINER Yükleme ve boşaltmanın üstten yapılabildiği,üzeri sökülebilir tavan kapağı olan veya branda ile kaplı konteyner tipi.

OPERATING RATIO Taşıyıcının net satışı ile masraflarının karşılaştırılması.Operasyon verimliliğini ölçmede başvurulur.

OPTIMUM CUBE Konteyner yüklemesinde erişilen en yüksek hacim.

ORDER-NOTIFY (O/N) Malın gümrükten çekilmeden önce teslimini ifade eden konşimento terimi.Genellikle akreditifli mallar için geçerlidir.

ORFS "Origin Rail Freight Station" için kısaltma.Kargo treni çıkış istasyonu kısaltması.Malın çıkış tren istasyonu.

ORIGIN Malın taşınmaya başladığı çıkış yeri.

ORIGINAL BILL OF LADING (OBL) Orijinal konşimento.Taşıyıcı sözleşmesinin tamamlanması için istenilen imzalı evrak.Konşimentoyu düzenleyen taşıyıcı evrak üzerine "original" ifadesi koymalıdır.

OS&D "Over,Short or Damaged" için kısaltma.Yükleme esnasında malın,"fazla,eksi veya hasarlı" bulunması halinde konşimento üzerine konan ifade.

OUT GATE Konteynerin tren veya gemi limanından ayrılışındaki işlemler.

OVERCHARGE Basılı tarifinin üzerinden ücretlendirme.

OVERHEIGHT CARGO 8 feet'den daha yüksek olan,dolayısıyla standart konteynere yüklenemeyen kargo.

OWNERCODE (SCAC) "Standart Carrier Abbreviation Code" için kısaltma.Bireysel adi taşıyıcıyı tanımlar.

P

P&I "Protection and Indemnity" için kısaltma.P&I sigortası,ortaya çıkacak yük ve çevre hasarlarının miktarının reasürans şirketleri tarafından karşılanamayacak kadar büyük miktarlarda olabildiği için gemi sahibi firmaların bir araya gelerek kurdukları sigorta klüpleridir.Küçük hacimli yerel taşımalar haricinde tüm uluslararası deniz taşımalarında gemini P&I sigortası sahibi olması şartı bulunur.

PACKING LIST Taşınan mal kalemlerinin tek tek birim/adet ve işaretlerinin belirtildiği ancak değerlerinin yer almadığı liste.

PADAG "Please Authorize Delivery Against Guarantee" için kısaltma."Lütfen garanti karşılığında mal teslimini sağlayınız".Alıcının elinde orijinal konşimentonun bulunmaması halinde ilgili acenteye talimat vermesi için kullanılır.

PAIRED PORTS ABD'de uygulanan bir gümrük programı.Belirlenmiş olan iki gümrük kapısından herhangi birine giriş evrakları olmadan kargo kabulü yapılabildiğini sağlayan elektronik sistem.

PAPER RAMP İki noktayı eşitlemekte kullanılan demiryolu rampası.

PAPER RATE Herhangi bir yüke uygulanmadığı için kağıt üzerinde kalmış taşıma ücreti.

PARCEL RECEIPT Bir taşıyıcının,tamamen kurallara ve yasalara uygun olarak,minimum konşimento fiyatının altında bir ücretle küçük paketleri taşınması halinde yük sahibine konşimento yerine verdiği evraka verilen ad.

PARTIAL CONTAINERSHIP Kısmi konteyner gemisi.Hem kalıcı konteyner hücreleri hem de parsiyel yük için bölmeleri olan gemi.

PARTIAL SHIPMENTS Parsiyel yükleme.

PARTICULAR AVERAGE Sigorta ile ilgili bir terim.Prim hesaplamasında kullanılır.

PAYEE Belirli bir kıymetli evrakta adına ödeme yapılacak kişi,alacaklı.Akreditifte alacaklı çek/senet sahibi ya da bankası

olabilir.

PER DIEM Günlük bazda sabitlenmiş bir ücret için Latince kökenli terim.

PERILS OF THE SEA Denizyolu taşımacılığında taşıyıcının yasal sorumluluğunun olmadığı riskler.

PHYTOSANITARY INSPECTION CERTIFICATE Bitki Sağlık Sertifikası.Başka bir ülkeye ihraç edilecek bir ürün için ve bu ülkenin talebi üzerine verilen ve tarım ürününün sağlık açısından zararlı olmadığını herhangi bir hastalık taşımadığını gösterir belge.

PICKUP Bir yüklemeye konu olan kargonun yükleyicinin fabrika veya deposundan kamyon ile teslim alınması.

PIER İskele,rıhtım.

PIER TO PIER Rıhtımdan rıhtıma taşıma.

PIGGY PACKER Konteynerleri demiryolu vagonlarına indirmeye/bindirmeye yarayan mobil vinç.

PIGGYBACK Kamyonun içinde yüküyle birlikte demiryoluyla taşınmasına verilen ad."Rail Pigs" de denir.

PLACE OF DELIVERY Teslim yeri.

POD "Port of Discharge" veya "Port of Destination" için kısaltma.Boşaltma Limanı.

POINT OF ORIGIN Çıkış (orijin) yeri.Kargonun yükleyiciden teslim alındığı nokta.

POL 1."Port of Loading" için kısaltma.Yükleme limanı. 2."Petroleum Oil and Lubrications" için kısaltma.Petrol ve diğer sıvı yakıtlar.

POMERANCE ACT ABD'de bir konşimentonun düzenlenebileceği durumları gösteren kanun.

PORT OF DISCHARGE (BILL OF LADING) Konşimentoda "Boşaltma Limanı" olarak gösterilen yer.

PORT OF ENTRY Kargonun boşaltıldığı ve ithalatçı ülkeye giriş yaptığı gümrük noktası.

PORT OF EXIT Kargonun yüklendiği ve ülkeden çıkış yaptığı gümrük noktası.

PRATIQUE CERTIFICATE İlgili ülkenin sağlık bakanlığı yetkilileri veya bakanlık tarafından bir geminin üzerindeki geçici karantinayı kaldırmak üzere verilen evrak.Gemicilik jargonunda "pratika" diye geçer.

PRE COOLING Narenciye ve benzeri bozulabilir yükler için uygulanan ve kargonun ani ısı değişimlerinden dolayı bozulmasını engelleyen önceden soğutma yöntemi.

PREPAID (Ppd.) Yükleyicinin taşıyıcının konşimentoyu serbest bırakmadan önce yaptığı ön ödemeler.

PRO FORMA INVOICE Proforma fatura.Bir tedarikçi tarafından alıcıya gönderilen tüm satış şartları,yüklenecek malın cinsi,miktarı ve değeri belirtilen fatura.

PRO RATE "Orantılı" anlamına gelen Latince bir terim.Özellikle gemicilikte astarya ve sürastarya hesaplarında müsaade edilen gün süresi aşıldığı ve önce tamamlandığı taktirde fark süre hesabında tam gün değil,geçen saat ve dakika oranı ile hesaplanacağını ifade eder.

PROJECT RATE Bir projeye ait çeşitli malların taşınması için bir seferde verilen fiyat.Genellikle inşaat projeleri için kullanılır.

PUBLISHING AGENT Ulaşım hatları tarafından,tarife ve fiyatları veya düzenleme ve kuralları yayımlama için yetki verilen kişi ya da kuruluş.

Q

QUARANTINE Karantina.Halkın sağlığını korumak amacıyla giriş çıkışı izne bağlanan alan.Bir gemi sağlık nedenleriyle karantinaya alınabilir ve belirli bir bölgeden demir alması engellenir.Karantinaya alınan gemi üzerine büyük "Q" harfi bulunan bir bayrak çekilir.

QUOTA Kota.Belirli bir süre için ithal edilebilir mal miktarı.

QUOTATION Kotasyon.Bir malın belirli koşullarda ve belirli fiyatta satma önerisi.

R

RAG TOP Üstü muşamba kaplı açık konteyner.

RAIL DIVISION Demiryollarına denizyolu taşıyıcısı tarafından ödenen taşıma ücreti.

RAIL GROUNDING Konteynerin trenden tahliyesi.

RAMP Demiryolu rampası.Konteynerin yüklenip boşaltıldığı demiryolu terminali.Eskiden bu işlem vagonların yanaştığı demiryolu rampasında gerçekleştiği için bu isimle anılıyor.Bu işlem günümüzde vinç ve diğer kaldırma/boşaltma araçlarıyla gerçekleştiriyor.

RAMP YO DOOR Rampadan müşterinin istediği adrese taşıma.

RAMP TO RAMP Bir demiryolu terminalinden diğerine taşıma.

RATE BASIS Fiyatlandırma esnasında,formüllerin dahilindeki faktörler bütünü.

REASONABLENESS Taşıma ücretinde makul olması prensibi.Milletlerarası Ticaret Odası ve hukuki mevzuata göre taşıma ücreti taşıyıcıya trafik ve taşıma maliyetinin karşılayacak ve taşıyıcıya makul bir kar bırakacak seviyede olmalıdır.

REBATE Fiyatların tarifelerin altında haksız rekabet yaratacak seviyeye indirilmesi.

RECONSIGNMENT Mallar transit haldeyken konşimento üzerindeki alıcı veya varış limanını değiştirmek.Bkz.DIVERSION

RECOUSE Garantörlerden borç ya da fatura için hak talep etme.

READ LABEL Alev alabilecek tehlikeli maddelerin üzerine yapıştırılması gereken kırmızı etiket.

REFFER Soğutucu konteyner.

RELATED POINTS Bir grup nokta için fiyatları aynı ya da gruba bağlı olan noktalar.

RELAY Sahibi aynı olan taşıma araçları arasında konteyner nakli.

REMITTANCE Para havalesi.

RESTRICTED ARTICLES Sınıflandırılmış, belli koşullar sağlanınca taşınabilir maddeler.

REVENUE TON (RT) Bir ton taşıma başına elde edilen gelir.

REVERSE IPI ABD'nin iç kısımlarında bir yere taşınacak konteynerin doğu limanlarına bırakılması.

RFQ "Request for quotation" için kısaltma. Aktarma talebi.

RO/RO "Roll on/Roll of Vessels" için kısaltma. Ro/Ro taşıması. Tekerlekli araçların vinç olmadan gemiye binebildiği taşıma şekli.

ROLL Kargo için bir sonraki gemide yeniden rezervasyon yapma.

ROLLING Geminin alabandan alabandaya hareketi.

ROLL-ON/ROLL-OFF VESSELS Bkz. RO/RO.

RUNNING GEAR Konteyneri taşımak için kullanılan tamamlayıcı alet.

RVNX "Released Value Not Exceeding" için kısaltma. Taşınan mal bedelinin sınırlandırılması.

S

SANCTION Yaptırım. Bir hükümet tarafından başka bir ülkeye karşı yapılan bir ambargo

SCAC CODE Bkz. "Owner Code".

SEA WAYBILL Deniz konşimentosu. Genellikle şirketin kendi için yaptığı taşımalarda kullandığı malın gemi bordasına yüklendiğini gösterir belge.

SEA-BEE VESSEL Asansörlü veya kaldıraçlı gemi. Arka bölümünde su altında kalabilir ağır iş yüklü hidrolik kaldıraç veya asansör kurulmuş açık deniz gemileri. "See Bee" mavnaları LASH mavnalarından daha büyüktür. "Sea-Bee" sistemleri çok uzun süre kullanılmaz.

SEA PROTEST Bkz. Captain Protest.

SEAWORTHINESS Sefer uygunluğu, denize elverişlilik. Kullanılış maksadına göre bir geminin uygunluğu geminin her yönden öngörülen sefer için uygun olması.

SED "Shipper's Export Declaration" için kısaltma. ABD Ticaret Bakanlığı'nın düzenlediği taşıyıcı ihracat deklarasyonu.

SERVICE 1-Hizmet, servis. 2-Belirli bir yolculuk yapan ve belirli bir Pazar hizmeti veren gemi filosu.

SERVICE CONTRACT Hizmet sözleşmesi. Taşıyıcı/gönderici ile taşıyıcı arasında yapılan sözleşme. Bu sözleşmede satıcı belirli bir süre için taşıyıcıya kargo sağlamayı ya da navlun ödemeyi taahhüt ederken, taşıyıcı ise belirli tarife karşılığı göndericiye belirli servis kalitesi, yük yeri ve seyir süresi garantisi vb. güvenceler sunar. Sözleşmede ayrıca tarafların yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde başvurulacak yaptırımlar da yer alır.

SHEX "Sunday and Holidays Excluded" için kısaltma. Pazar ve tatil günleri hariç.

SHINC "Sunday and Holidays Included" için kısaltma. Pazar ve tatil günleri dahil.

SHIP CHANDLER Gemi malzemecisi. Gemiler için teçhizat ve araç gereç satan kişi ya da şirket.

SHIP DEMURRAGE Gemi ardiye ücreti. Demuraj/İstarya ücreti. Bir yük geminin geciktiği için taahhüt edilen bir sürenin aşılmasıyla ödenilen bedel.

SHIPMENT Yük. Br göndericinin bir alıcıya bir seferde gönderdiği, konşimento üzerinde belirtilen kargonun tamamı.

SHIPPER Taşıyıcı/gönderici/konsinye. Taşınan malın sahibi veya acentesi.

SHIPPERS ASSOCIATION Taşıyıcılar birliği veya taşımacılık derneği. Taşıyıcıların menfaatlerini temsil eden kar gütmeyen birlik.

SHIPPERS INSTRUCTIONS Taşıyıcı talimatları. Taşıyıcısının veya acentesinin taşıyıcıya gönderdiği malın taşınması, teslimi, konşimento biçimi vb. konulardaki talimatlar.

SHIPPER'S LETTER OF INSTRUCTION FOR ISSUING AN AIR WAYBILL Taşıyıcı veya freight forwarder acentesinin taşıyıcı namına hava konşimentosu düzenleyebilmesi ve imzalaması için yetki istediği evrak.

SHIPPER'S LOAD&COUNT (SL&C) Taşıyıcı Yükleme ve Sayımı. Taşıyıcı tarafından yüklenen ve onaylanan ve taşıyıcılar tarafından kontrol ve tasdik edilmemiş sevkiyat. Yükleme ve adet sayım bilgileri mal sahibinin sorumluluğundadır.

SHIPPING ORDER Taşıyıcı talimatı. Taşıyıcının taşıyıcıya malın gönderilmesine ilişkin emri. Genellikle konşimentonun üçüncü nüshasıdır.

SHIP'S BELL Kampana. Gemide zaman ölçer. Bir çan sesi her bir yarım saat içindir. 12:30'da bir çan, 1:00 de iki, 1:30'da üç çan ve böylece 4:00 kadar sekiz çan çalar. 4:30'da çerim bir çanla yeniden başlar.

SHORE Destek payandası. Batmayı veya eğilmeyi önlemek için bir şeyin karşısına veya altına bir direk veya destek yerleştirmek.

SHORT TON 2000 pound veya 2000 libre. Amerikan tonu olarak da bilinir.

SHIP'S MANIFEST Gemi özet beyanı/Manifestosu. Belirli bir seferdeki yüklerin detaylarının yer aldığı liste.

SHRINK WRAP Koruyucu ambalaj. Birkaç ünite etrafında bir zarf içinde ısı işleminden geçirilmiş ve sıkıştırılmış polietilen veya benzer malzeme. Palet üzerindeki yükleri korur.

SIDE LOADER Yanal yükleyici. Konteyneri kaldırmak için bir köşesinden kaldırma aparatı yerleştirilmiş bir kaldırma tamponudur.

SIDE DOOR CONTAINER Yanal kapalı konteyner. Bir arka kapı ve minimum bir kenar kapıyla donatılmış bir konteyner.

SIGHT DRAFT Muhatabın/alıcının başvurusuyla ödenebilen çek, senet gibi kıymetli evrak.

SKIDS Kızak, kalam. Kutuların altına yerleştirilen veya paketleri daha yükseğe kaldırmak için forkliftlerin veya diğer kaldırma ekipmanlarının kolayca erişmelerini sağlamak için yapılmış takozlar, seri paralel kızaklar.

SLEEPERS Demiryolunda taşınan içeriği raporlarda yer almamış yüklü konteyner.

SPINE CAR Özel konteyner elleçleme aracı,staker.Mafsallı 5 platformlu otaray taşıtır."Stack car"ın kullanılmasının yükseklik ve ağırlık limitinin sınırlandırıldığı yerlerde kullanılır.

SPOTTING Konteynerin yüklenip boşaltılacağı yere yerleştirilmesi.

STABILITY 1-İstikrar. 2-Bir gemiyi alabora olduğunda yükseğe kaldıran veya yukarıya döndüren kuvvet.En alt kaldırma ağırlığı stabiliteyi artırır.Bir gemi yüksek stabilitede serttir,düşük stabilitede yumuşaktır.

STACK CAR Konteyner elleçleme aracı,staker.Mafsallı,5 platformlu,konteynerlere çift destek sağlayan otaray taşıtır.

STACKTRAIN Raylı konteyner elleçleme aracı,staker.

STANDART INDUSTRIAL CLASSIFICATION Amerikan hükümeti tarafından kullanılan ürünlerin ve hizmetlerin açıklandığı bir standart sayısal koddur.

STANDART INDUSTRIAL TRADE CLASSIFICATION Birleşmiş Milletler tarafından uluslar arası ticarete kullanılan malların sınıflandırılması için geliştirilen bir standart sayısal kod.

STARBOARD Gemide sancak tarafı.

STATUE OF LIMITATION Zaman aşım süresi.(Bir taşıma sözleşmesi hakkında) İddialar için mahkemeye başvurma hakkının dolduğu süre.

STC "Said to Contain" için kısaltma.Ambalaj için kısaltma.Ambalaj içinde gönderici tarafından bulunduğu beyan edilen mal için taşıyıcı tarafından konşimentoya konulan not.

STCC "Standart Transportation Commodity Code" için kısaltma.Mal cinsine göre "Standart Nakliye Kodu."

STEAMSHIP CONFERENCE Gemi Operatörleri Konferansı.Gemi işletmecilerinin taşıma tarifelerini oluşturmak için oluşturdukları kartel.

STEAMSHIP GUARANTEE Gemi teminatı.Bir banka vasıtasıyla taşıyıcılara çıkartılan bir tazminat;herhangi bir kayba karşı veya alınan bir partide malların kurtarılmasından kaynaklanan zararların artmasına karşı taşıyıcılar korur.

STERN Geminin arkası.Başın karşıtı.

STEVEDORE Limanlarda yükleme boşaltma işlemlerini yürüten özel firmalar ve onun işçileri.

STORE-DOOR PICK-UP DELIVERY Depodan son kullanıcıya hızlı teslim.Taşıyıcının göndericiden malı teslim alıp nihai tüketim noktasına tüm taşıma hizmetlerini sunması.

STRAIGHT BILL OF LADING Nama yazılı konşimento.Ciro edilemeyen konşimentolara verilen ad.Emre yazılı olan doğrudan konsiye/adına çıkarılan ve böylece başka taraflarca kullanılmayan konşimento.Üzerine "Non-Negotiable" (ciro edilemez) kaşesi veya yazısı konulabilir.

STRADDLE CARRIER Konteyner taşıma,yükleme ve boşaltmalarda kullanılan tekerlekli büyük kamyon.

STRIPPING Konteynerden yük boşaltmak.Bkz.Devanning

STUFFING Konteyneri yüklemek.

STW "Said to Weight" için kısaltma.Taşıyıcının ağırlık beyanını kontrol etmeyen taşıyıcı tarafından konşimentoya konulan not.

SUBROGATE Birinin yerine geçme,diğerinin yerine koymak anlamında sigorta deyimi.Örneğin,deniz sigortasında tazminatı ödeyen sigortacının parayı ödeyen sigortacının haklarını kazanması.

SUFFERANCE WHARF Gümrük iskelesi.Gümrüğe tabi malların çıkarıldığı yer.Müşteri yetkisi ve iştiraklanmış bir iskeledir.Gümrük yetkililerinin hazır bulunduğu ve gümrük yetkililerince onaylanan iskele.

SUPPLY CHAIN Tedarik zinciri.Hammadde tedarikinden,imalat ve üretime oradan nihai tüketime kadar tüm aktiviteleri kapsayan lojistik yönetimi sistemi."Just in Time" (tam zamanında) bir tedarik zinciri yönetimi örneğidir.

SURCHARGE Tarifinin üzerinde veya ekstra ödemeler.

SURTAX Ek vergi.

T

T&E "Transportation and Exportation" için kısaltma.Taşımacılık ve ihracat.Malin liman girişinden çıkışına kadar olan kargo hareketlerini kontrol eden gümrük formu.

TAIL Kuyruk.Konteynerin veya römorkun arka tarafı.Burun ya da ön tarafın zıt tarafı.

TANKERS Tanker.Ham petrol ve petrol ürünleri;kimyasal,sıvılaştırılmış gaz (LNG,LPG,şarap,pekmez ve benzer ürün tankerleri gibi,sıvı kargo taşımak için tanklarla donatılmış gemilerdir.

TARE WEIGHT Dara ağırlığı.Vagon veya konteyner taşımacılığında,vagonun veya konteynerin boş ağırlığı.

TARIFF Tarife.Taşımacı şirketlerin uyguladıkları fiyat teklifleri,kurallar.

TBN "To Be Nominated" için kısaltma.Henüz geminin veya diğer taşıma aracının isminin ya da kodunun bilinmediği zaman konşimentoya konulan not.

TELEX Teleks.İletilerin diğer şirketlere ulaştırılması için kullanılır.Faks veya internet bu sistemin çoğu yerde yerini almıştır.Ancak uluslar arası ticarete halen mahkemede tek geçerli yazılı haberleşme yöntemidir.

TEMPERATURE RECORDER Isı kayıt cihazı.Kargo yoldayken konteynerdeki ısıyı kaydeden cihaz.

TENDER Fiyat teklifi.Eşya taşımacılığı,araç parkı veya konteyner yükleme boşaltma için fiyat teklifi.

TENOR Çekte öngörülen ödemedeki tarih ve vade.

TERMINAL Gemi,tren,kamyon veya uçağa yüklenecek konteynerlerin hazırlanması veya bu araçlardan indirilecek konteynerin derhal istiflenmesi için tahsis edilmiş alan.

TERMINAL CHARGE Terminal ücreti.Taşıyıcıların terminal alanlarındaki hizmetler için uygulanan fiyat.

TERMS OF SALE Satış terimleri.Milletlerarası Ticaret Odası'nın en son 2000 yılında belirlediği taşımada alıcı ve satıcının sorumlulukların belirten kargo satış terimleri.Bunlar EXW,FCA,FAS,CFR,CIF,CPKT,CIP,DAF,DES,DEA,DDU ve DDF'dir.

TEU "Twenty Foot Equivalent Unit" için kısaltma.20 Feet'lik konteyner.

TROUGH RATE Tek fiyat.Çıkış noktasından nihai varış noktasına kadar ki toplam fiyat.

TROUGHPUT CHARGE Konteyner indirme/bindirme ücreti.Konteynerin,konteyner alanına veya gemiye taşınmasındaki ücretlendirme.

TIME CHARTER Kontrat süresi.Gemi sahibi ve kiracı arasındaki kira kontratı.Kira kontratının süresi yıllara göre ya da yapılan gemi yolculuğuna göre olabilir.

TIME DRAFT Çek vadesi.Vadesi gelmiş çek ya da belirlenmiş süreyi aşmış zaman.

TIR "Transport International par la Route" için kısaltma.Uluslararası Karayolu Taşımacılık Anlaşması.Amerika ve Avrupa hükümetleri arasında yapılan uluslar arası karayolu taşımacılığı anlaşması.Mühürlenmiş konteynerlerin TIR karneleri göstererek milli sınırları geçmesini sağlar.

TL "Trailer Load" için kısaltma.Dolu kamyon yükü.

TOFC "Trailer on Flat Car" için kısaltma.Bindirmeli taşıma.Açık yük vagonu üzerinde römork şeklinde taşıma."Piggyback" olarak da bilinir.

TON_MILE Mil başına taşınan yükün ton ağırlığı.Taşımacılıkta gelir ve giderleri karşılaştırmada kullanılır.1 ton yükün 1 mil taşınmasındaki getiri.

TONNAGE Tonaj.100 feet3 ölçüsündeki hacim birimi.

TOP AIR DELIVERY Konteynerdeki hava sirkülasyonu tipi.Hava sirkülasyon ünitesinde,havanın konteynerdeki en dip kısma kadar,evaporator aracılığıyla filtre edilerek oluklardan konteynerin en üst kısmına kadar ulaştırılmasıdır.Bu tarz akım özel yöntemler içerir.

TOWAGE Yedek gemi tarifesi.Yedeğe çekilen gemilere uygulanan ücret tarifesi.

TRACTOR Çekici,traktör.Bir ya da birden çok römorku çeken karayolu aracı.

TRADE ACCEPTANCE Ödeme vadesi kabulü.Alıcı tarafından kabul edilen ödeme zaman veya gün vadesi.

TRAFFIC Trafik.Nakil hattı üzerinde taşınan insanlar veya mallar.

TRAMP LINE Düzensiz hat.Deniz taşıma şirketleri,gemilerini düzgün ve periyodik rotalarda kullanmaz.Nerede yüklenecek kargo varsa gemilerinin oraya yönlendirir.

TRANSPORT Taşıma,nakliyat.Yükün bir yerden bir yere nakli.

TRANSPORTATION & EXIT (T&E) Yabancı malların taşınması için bir limana ulaşması ve aynı ülke üzerinde başka bir limana gümrük vergisi ödemediği ihracı.

TRANSHIP Aktarma.Malların bir nakil hattından diğer bir hatta transfer edilmesi veya bir gemiden diğer bir gemiye nakledilmesi.

TRANSHIPMENT PORT Aktarma limanı.Yükün bir taşıyıcıdan başka bir taşıyıcıya aktarıldığı yer.

TRUST RECEIPT Bankanın himayesi altındaki malların alıcıya devretmesi,kendi himayesinden çıkarması.

TURNAROUND Bekleme süresi.Deniz ulaşımında,geminin limana ulaşması ve ayrılması arasındaki zaman.

TWIST-LOCK Kilit.Konteynerleri güvenli bir şasi üzerine oturtmak için kullanılan dört adet kıvrılabilen süngü şeklindeki aparat.

TWO-WAY PALLET Çift yönlü palet.Çatallı forkliftlerin sadece iki yanından kavrayabileceği şekilde dizayn edilmiş palet.

U

U.S.CONSULAR INVOICE ABD Konsolosluk belgesi.Amerika'ya ithal edilmiş mallara gereken konsoloslukla ilgili belge.

UCP "Uniform Customs and Practice for Documentary Credits" için kısaltma.Milletlerarası Ticaret Odası tarafından yayınlanan,uluslar arası ticaret için en sık kullanılan ödeme standardı.Akreditif ödemeleri gibi,taşımacılık ve bankacılık alanındaki yeni değişimleri güncelleyen yayın.

UFC "Uniform Freight Classifications" için kısaltma.Taşımacılık standartları.

ULLAGE Aleç.Konteynerin tam dolu olmadığında mevcut olan boş yer.Boş alan,içi sıvı dolu olan varil veya tanklarla doldurulamayacak alan.

UNCLAIMED FREIGHT Alıcısı tarafından istenmeyen,soruşturulmayan veya teslim alınmayan yük.

UNDERCHARGE Gerçek tutarından daha az ücretlendirme.

UNIT LOAD Birim yük.Paletlere,sandıklara yüklenen,taşınmaya hazır paketler,yükler.

UNIT TRAIN Gidileceği yönü belirlenmiş ya da rotada yapılan değişikliklerde kullanılmak üzere belirlenmiş yaklaşık 100 adet vagon.

UNITIZATION Konsolidasyon.Palet gibi,birden fazla yükü toparlayıp tek parça haline getirmek.

UNLOADING Boşaltmak.Gemideki malları indirmek.

V

VALIDATED EXPORT LICENCE ABD'de "İhracat İzin Belgesi".

VALIDATION Konşimentoyu onaylamak.Konşimentonun doğruluğunu kanıtlamak,belgelemek.

VANNING Malın konteynere istiflenmesi.

VARIABLE COST Değişken maliyetler.Fiyatların kısa zaman içinde yapılan faaliyetlere göre değişmesi.Örneğin kargoyu ülke sınırları içinde tren veya kamyonla ulaştırmayı içeren fiyatlar,bazı limanlardaki yapılan işler ve kısa süre için kiralanan teçhizatların masraflarındaki değişiklikler.

VENTILATED MANIFEST Gemi manifestosu.Uluslararası taşıyıcı,geminin hem ayrıldığı hem de vardığı limanda mürettebatın ve içerdiği malların hakkında bilgi vermek zorundadır.Gemi gümrük beyannamesi konşimento numarası ile birlikte her yükleme ile ilgili çeşitli detaylar içerir.

VESSEL SUPPLIES FOR IMMEDIATE EXPORTATION Malların gemiye,uçağa v.b.tek bir limandan,merkezden yüklenmesini ihracatında aynı limandan veya merkezden yapılmasını sağlayan gemi.

VIZ "İsmen" anlamında Latince bir kısaltma.Ürünleri gümrük vergilerinde açık bir şekilde belirtmekte kullanılır.

W

WAR RISK (Sigortacılıkta) Savaş Riski.Herhangi bir savaş durumunda mallarda olabilecek kayıpların sigortalanması.

WAREHOUSE Depo.Yüklerin kabul edildiği,konsolidasyonun yapıldığı,sevk edildiği ve stoklandığı alan.

WAREHOUSE ENTRY Depo giriş belgesi.Depoya yerleştirilen ithal edilmiş malları tanımlamaya yarayan belge.Görevi,mallar depodayken değil,dağıtım için depodan çıkartıldığında ve tüketilmeye başlandığı zaman vergilerini toplamaktır.

WAREHOUSE WITHDRAWAL FOR TRANSPORTATION (WDT) Gümrük antreposundaki ticari malların,yerine yeni gelen başka malların bir limandan diğer bir limana taşınması.

WAREHOUSE WITHDRAWAL FOR TRANSPORTATION EXPORTATION Gümrük antreposundaki malların,bir limandan ihracat için başka bir limana ABD üzerinden vergi ödemededen taşınması.

WAREHOUSE WITHDRAWAL FOR TRANSPORTATION IMMEDIATE EXPORTATION (WDEX) Gümrük antreposundaki malların,doğrudan vergi ödemededen ihraç edilmesinin sağlanması.

WAREHOUSING Depolama.

WAYBILL (WB) Taşıma senedi,konşimento.Deniz taşımacılığında,taşımacılık hattı tarafından hazırlanan,harekete başlangıç noktasını,gidilecek yeri,rotayı,malı göndereni,alıcıyı,gemilerin tasvirini ve ulaştırma servisine uygulanan ücret miktarını gösteren bir belge.Bu belge beraber veya posta yoluyla acenteye gönderilir.

WEIGHT AND MESUREMENT Navlunun ağırlığına ve hacme göre hesaplanması. Ölçü tonu;40 feet3 yada 1 m3. Net ton ve eksik ton=2000 Ibs Grosston/longton=2,249 Ibs. Metrik ton, kilo ton=2204,3 Ibs. Metreküp=35,314 fit küp.

Y

YARD Sınıflandırma, muayene ve depolama alanı.

YORK ANTWERP RULES OF 1974 1994'te son değişiklikleri yapılan,özellikle avaryaya konşimento veya C/P hükümlerine göre şekilde hesaplanacağına ilişkin kurallar bütünü.Tarafların anlaşması ile bu kurallar uygulamaya alınmış olup uluslar arası bir zorlayıcılığı yoktur.

Z

ZULU TIME Greenwich'e saat ayarı.